

UZASADNIENIE

Projekt nowelizacji ustawy o grach hazardowych został opracowany w związku z koniecznością wprowadzenia do tej ustawy przepisów technicznych regulujących obszar gier hazardowych, w tym zakładów wzajemnych.

Rozwiązania zaproponowane w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych regulują rynek gier i zakładów wzajemnych. Ze względu na obowiązek notyfikowania norm i przepisów technicznych, stosownie do wymogów dyrektywy 98/34/WE z dnia 22 czerwca 1998 r. ustanawiającej procedurę udzielania informacji w zakresie norm i przepisów technicznych oraz zasad dotyczących usług społeczeństwa informacyjnego (Dz. Urz. WE L 204 z 21.07.1998 r. z późn. zm.), przepisy dotyczące takich zagadnień wyłączono do odrębnego niniejszego projektu. Umożliwiło to przeprowadzenie procesu legislacyjnego i uchwalenie przepisów ustawy o grach hazardowych., które nie podlegały obowiązkowi notyfikacji.

Niedopełnienie obowiązku notyfikacji skutkuje niestosowaniem przepisów technicznych i pozbawieniem ich mocy wiążącej wobec osób fizycznych i prawnych w postępowaniu przed sądami krajowymi. Ponadto Komisja Europejska, jeśli zachodzi podejrzenie, że państwo członkowskie ominęło procedurę notyfikacji, może z własnej inicjatywy wszcząć postępowanie w sprawie i podjąć dalsze kroki, łącznie ze skierowaniem sprawy do Trybunału Sprawiedliwości WE. Dlatego przepisy objęte niniejszą nowelizacją, z uwagi na ich techniczny charakter, zostaną przekazane do komisji Europejskiej celem ich notyfikacji.

Celem zmian zaproponowanych w niniejszym projekcie jest zwiększenie praworządności i ochrony społeczeństwa przed negatywnymi skutkami hazardu, poprzez:

- a) Wprowadzenie wyraźnego zakazu organizowania gier w sieci Internet i uczestnictwa w grach urządzanych w sieci Internet (z wyjątkiem urządzania zakładów wzajemnych przez sieć Internet) oraz możliwości jego skutecznego egzekwowania poprzez przyznanie służbom kontrolnym uprawnień umożliwiających skuteczną kontrolę dostępu, transakcji finansowych i ściganie osób organizujących takie nielegalne gry. W świetle orzecznictwa wspólnotowego możliwe jest przedsięwzięcie środków zapobiegających oferowaniu przez operatorów spoza Polski gier w sieci Internet, gdy będzie to usprawiedliwione nadrzędnym interesem dobra publicznego

(bezpieczeństwem i zdrowiem, ochroną konsumentów, zapobieganiem oszustwom i zachęcaniu do trwonienia pieniędzy na gry i zakłady wzajemne, jak również generalną potrzebą zachowania porządku publicznego).

- b) Określenie warunków eksploatacji automatów i urządzeń do gier, w tym warunków badań sprawdzających.
- c) Wprowadzenie systemu rejestracji gości we wszystkich ośrodkach gier i audiowizyjnego systemu kontroli gier w kasynach gry.

Uzasadniony interes państwa w monitorowaniu i regulowaniu rynku gier hazardowych wynika również z zagrożenia uzależnieniem od hazardu. Problem uzależnienia od hazardu dotyczy w takim samym stopniu dorosłych, jak i nastolatków. Praktycznie nieograniczony i poza kontrolą państwa dostęp do różnorodnych form hazardu w sieci Internet skutkuje, według specjalistów od uzależnień, niepokojącym wzrostem w Polsce liczby osób uzależnionych. Szczególnie internetowe gry kasynowe, których dostępność jest znacznie większa niż gier w kasynach gry, niosą ze sobą zwiększone ryzyko uzależnienia i zagrożenia dla nieletnich. Z tego względu niezbędnym jest uregulowanie zagadnień związanych z oferowaniem gier hazardowych, w tym zakładów wzajemnych urządzanych przez sieć Internet.

Projektowane w powyższym zakresie regulacje uwzględniają różnicę pomiędzy grami cylindrycznymi, grami w karty, grami na automatach a zakładami wzajemnymi zarówno w zakresie ich urządzania, jak i generowania wyniku.

Pierwszy rodzaj gier są to gry należące do grupy tzw. *hard gambling* – gry o wysokim stopniu uzależnienia (stąd ich urządzanie na obszarze RP jest limitowane), których urządzanie w sieci niesie za sobą zarówno niebezpieczeństwo szybkiego uzależnienia, jak i możliwość popełniania szeregu oszustw przez urządzającego gry poprzez odpowiednie programy, czego grający, a często też kontrolujący, nie mają możliwości sprawdzić. Czym innym natomiast jest zakład wzajemny zawierany przez gracza i podmiot urządzający takie zakłady, dla którego zawarcie zakładu przez sieć Internet jest tylko kanałem dystrybucji i w tym wypadku nie ma możliwości oszustwa w sieci. Gracz, wykorzystując swoją wiedzę, doświadczenie, znajomość danej dziedziny, zawiera zakład albo w punkcie przyjmowania zakładów, albo za pośrednictwem sieci Internet, zaś wynik zakładu nie jest wygenerowany elektronicznie, tylko zależy od wyniku danego współzawodnictwa czy zdarzenia. W tym wypadku zawarcie zakładu przez sieć Internet jest tylko kwestią wykorzystania określonej technologii.

Projekt, dopuszczając urządzenie zakładów wzajemnych przez sieć Internet, nakłada na podmioty oferujące takie zakłady szereg ograniczeń mających na celu ochronę osób biorących w nich udział (weryfikacja ukończenia 18 roku życia przez uczestników zakładów, zabezpieczenie dowodów udziału przed ingerencją osób nieuprawnionych), jak również możliwość sprawowania skutecznej kontroli państwowej nad prowadzeniem takiej działalności (zainstalowanie urządzeń i przechowywanie informacji dotyczących zakładów wzajemnych na terytorium RP, obowiązek przeprowadzania transakcji wynikających z zakładów wzajemnych wyłącznie za pośrednictwem banku lub oddziału mającego siedzibę lub znajdującego się na terytorium RP).

Ponadto w celu ochrony społeczeństwa przed skutkami niektórych negatywnych zjawisk w sieci Internet wprowadzono zmiany w:

- *ustawie – Prawo telekomunikacyjne* zawierające rozwiązania mające na celu zobowiązanie przedsiębiorców telekomunikacyjnych do utrudniania dostępu do treści i usług internetowych niezgodnych z przepisami prawa. Rozwiązanie to dotyczy nie tylko internetowych gier hazardowych, tj. dostępu do stron internetowych lub usług zawierających treści umożliwiające urządzenie gier hazardowych bez zezwolenia lub uczestniczenie w tych grach, lub stanowiące nielegalną reklamę lub promocję albo informowanie o sponsorowaniu w rozumieniu ustawy o grach hazardowych, ale również treści propagujących pornografię z udziałem małoletniego oraz treści, które umożliwiają uzyskanie informacji mogących służyć do dokonania operacji finansowych bez zgody dysponenta środków finansowych.

- *ustawie o Służbie Celnej* zawierające rozwiązania mające na celu zapewnienie Służbie Celnej możliwości efektywnego rozpoznawania i ścigania przestępstw skarbowych z obszaru gier hazardowych poprzez umożliwienie dostępu do danych telekomunikacyjnych o osobach, które urządzają nielegalne gry hazardowe lub w nich uczestniczą oraz w przypadku uzasadnionego podejrzenia popełnienia przestępstwa skarbowego nielegalnego urządzania gier, żądania, na czas ograniczony, blokady rachunku bankowego.

Uzasadnienie proponowanych zmian

Art. 1

Pkt 1)

Ustawa o grach hazardowych pozostawiła ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych kompetencję do rozstrzygnięcia, czy dane przedsięwzięcie ma cechy gry lub zakładu wzajemnego, nie określiła natomiast, jakie dokumenty powinien przedstawić wnioskodawca ubiegający się o decyzję Ministra Finansów, czy dane przedsięwzięcie jest grą losową, zakładem wzajemnym, grą na automacie w rozumieniu ustawy. W przeszłości ta kwestia nie była regulowana w przepisach ustawy o grach i zakładach wzajemnych, co powodowało, że podmioty zwracały się o rozstrzygnięcie nie przedstawiając dokumentów niezbędnych do rozstrzygnięcia. Pojawiały się też trudności, gdy Minister Finansów wszczynał z urzędu postępowanie w sprawie rozstrzygnięcia, czy dane przedsięwzięcie ma cechy gry lub zakładu wzajemnego i na podstawie dotychczasowych przepisów nie mógł żądać od podmiotu dokumentacji dotyczącej tego przedsięwzięcia.

Proponuje się zatem określenie, jakie dokumenty powinien przedstawić wnioskodawca ubiegający się o rozstrzygnięcie oraz aby Minister Finansów, prowadząc postępowanie z urzędu także mógł żądać od strony takich dokumentów, zatem w przypadku złożenia wniosku o wydanie takiej decyzji strona jest obowiązana załączyć opis planowanego albo realizowanego przedsięwzięcia, zawierający w szczególności zasady jego urządzania, przewidywane nagrody, sposób wyłaniania zwycięzców oraz, w przypadku gry na automatach, badanie techniczne danego automatu, przeprowadzone przez jednostkę badającą upoważnioną do badań technicznych automatów i urządzeń do gier. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może z kolei zażądać przedłożenia takich dokumentów także od strony uczestniczącej w postępowaniu prowadzonym z urzędu.

Pkt 2)

Proponuje się, aby przyjmowanie zakładów wzajemnych mogło odbywać się w punktach przyjmowania zakładów wzajemnych lub w sieci Internet. Jak będzie mowa poniżej projekt niniejszej nowelizacji jednoznacznie zakazuje urządzania gier w sieci Internet. Jednocześnie dopuszcza się możliwość urządzania zakładów wzajemnych przez sieć Internet, jako jednej z form dystrybucji zakładów, pod warunkiem spełniania przez podmiot wymogów ustawowych, w tym uzyskania zezwolenia wydanego przez ministra właściwego do spraw finansów

publicznych na urządzenie zakładów w ten sposób. Zawarcie zakładu przez sieć Internet jest tylko wykorzystaniem, przy zawieraniu zakładu, określonego kanału dystrybucji i w tym wypadku nie ma możliwości oszustwa w sieci. Gracz, wykorzystując swoją wiedzę, doświadczenie, znajomość danej dziedziny, zawiera zakład albo w punkcie przyjmowania zakładów, albo za pośrednictwem sieci Internet, zaś wynik zakładu nie jest wygenerowany elektronicznie, tylko zależy od wyniku danego współzawodnictwa czy zdarzenia. W tym wypadku zawarcie zakładu przez sieć Internet jest tylko kwestią wykorzystania określonej technologii.

Pkt 3)

Dla realizacji celów kontrolnych proponuje się rozszerzenie dotychczasowych wymogów dotyczących wyposażenia ośrodków gier w system rejestracji gości w ośrodkach gier (rejestracja dotyczyć będzie wszystkich ośrodków gier) zawierający dane o osobie wchodzącej do ośrodka gier (imię, nazwisko, rodzaj i nr dokumentu potwierdzającego tożsamość i wiek, oraz adres zamieszkania, obywatelstwo i PESEL jeżeli posiada, a przypadku jego braku, datę urodzenia). Rejestracja będzie warunkiem wstępu gości do ośrodka gier.

System rejestracji gości jest niezbędny z powodu kontroli zaświadczeń o uzyskanej wygranej (pozwala na ustalenie, czy dana osoba tego dnia rzeczywiście uczestniczyła w grach), jak i z powodu kontroli osób, wobec których orzeczono zakaz wstępu do ośrodków gier i uczestnictwa w grach hazardowych.

W projektowanych przepisach wprowadzono regulację, zgodnie z którą dane objęte rejestracją gości są udostępniane wyłącznie funkcjonariuszom celnym, inspektorom kontroli skarbowej, Policji, uczestnikom gry zgłaszającym reklamacje w zakresie ich dotyczącym, a także sądowni i prokuratorowi w związku z toczącym się postępowaniem. Dla celów kontrolnych wprowadzono obowiązek przechowywania tych danych przez okres 3 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpiła rejestracja.

W kasynach gry dla celów kontrolnych obowiązkowy będzie system kontroli gier (audiowizyjny) służący kontroli przebiegu i urządzania gier. System ma umożliwić rozstrzygnięcie wątpliwości związanych z urządzanymi grami oraz weryfikację prawidłowości określania ich rezultatów, rozliczania żetonów i pieniądza gotówkowego w kasie, prawidłowości wydawania zaświadczeń o uzyskanej wygranej i prowadzenia ewidencji wypłaconych (wydanych) wygranych oraz kontrolę osób wchodzących do kasyna gry. Z

uwagi na dynamicznie zmieniające się i rozwijające technologie nie wskazano techniki tego systemu. Wskazanie analogowego charakteru tego systemu w ustawie o grach i zakładach wzajemnych spowodowało, że przepis ten szybko stał się przestarzały i niedostosowany do teraźniejszości. Rozszerzenie rejestracji o zapis dźwięku – w tym przede wszystkim komend wydawanych przez graczy i krupierów – jako istotnego elementu prowadzenia gry jest niezbędne do pełnego odtworzenia przebiegu gry. Proponowany przepis wskazuje konieczność rejestracji wszystkich czynności związanych z ustalaniem wyników gier, również wymiany pieniądza w kasie.

W projektowanych przepisach określono, iż dane objęte zapisem sygnału audiowizyjnego są udostępniane wyłącznie funkcjonariuszom celnym, inspektorom kontroli skarbowej, uczestnikom gry zgłaszającym reklamacje w zakresie ich dotyczącym, a także sądowi i prokuratorowi w związku z toczącym się postępowaniem. Dla celów kontrolnych wprowadzono obowiązek przechowywania tych danych przez okres 3 lat, licząc od końca roku kalendarzowego, w którym nastąpił zapis. Udostępnienie zapisu przez podmiot urządzający gry jest nieodpłatne. Wskazuje się także, że zapis sygnału audiowizyjnego powinien być trwały i czytelny, a sposób dokonania zapisu sygnału audiowizyjnego i jego przechowywania powinien chronić zapis przed zniszczeniem, modyfikacją i ukryciem.

Projektowana regulacja zawiera także delegację ustawową upoważniającą ministra właściwego do spraw finansów publicznych do określenia, w drodze rozporządzenia, szczegółowych warunków dotyczących instalacji i wykorzystania systemu audiowizyjnego uwzględniając w szczególności konieczność zapewnienia możliwości odtworzenia przebiegu każdej gry. Przepisy rozporządzenia wskażą między innymi miejsca i elementy gier podlegające rejestracji przez system.

Ustawa zachowuje jednocześnie dotychczasowy obowiązek podmiotów prowadzących ośrodki gier wyposażenia tych ośrodków w dodatkowe źródło zasilania prądem oraz w instalacje przeciwzakłóceniami zapewniające ciągły i niezakłócony przebieg gier.

Kolejne przepisy określają wymogi urządzania zakładów wzajemnych przez sieć Internet. Do wymogów tych należą:

- urządzenia przetwarzające i przechowujące informacje, jak również dane dotyczące zakładów wzajemnych i ich uczestników powinny być zainstalowane i przechowywane na terytorium RP,

- strona internetowa wykorzystywana do przyjmowania zakładów wzajemnych powinna być przypisana do polskich stron internetowych,
- transakcje wynikające z zakładów wzajemnych powinny być realizowane za pośrednictwem banku mającego siedzibę na terytorium RP lub oddziału banku zagranicznego albo instytucji kredytowej znajdującego się na terytorium RP,
- zabezpieczenie dowodów udziału w zakładach wzajemnych przed ingerencją osób nieuprawnionych oraz zapewnienie możliwości weryfikacji ich autentyczności.

Przepisy ustawy zobowiązują podmioty przyjmujące zakłady wzajemne przez sieć Internet w oparciu o zezwolenia udzielone na podstawie ustawy o grach hazardowych do korzystania, przy urządzeniu tych zakładów wzajemnych, z urządzeń zainstalowanych na terytorium Polski. Wprowadzenie takiego rozwiązania ma na celu zapewnienie organom kontroli państwowej możliwości realizacji swoich zadań, jak również umożliwienie państwu ochrony graczy. W przypadku usytuowania urządzeń służących do przyjmowania zakładów wzajemnych poza terytorium Polski, kontrola państwa w tym zakresie byłaby ograniczona, co mogłoby spowodować pozostawienie tej działalności poza właściwym nadzorem. Dodawany art. 15d ust. 1 projektowany jest w oparciu o podobne założenia, jakie przyświecały projektowanemu art. 3aa w ustawie o świadczeniu usług drogą elektroniczną, zgodnie z którym, jeżeli gra hazardowa jest urządzana na terytorium RP, lub usługobiorca uczestniczy na terytorium RP w grze hazardowej lub usługa jest skierowana do usługobiorców na terytorium RP, w szczególności dostępne jest korzystanie z niej w języku polskim lub jest reklamowana na terytorium RP, podlega prawu polskiemu. Przepis ten ma na celu wyraźne wskazanie podmiotom zagranicznym obowiązku stosowania się do zasad określonych w polskim porządku prawnym (w którym zakazane jest urządzenie gier przez sieć Internet, z wyjątkiem zakładów wzajemnych, na które uzyskano Polsce zezwolenie). Oznacza to, że każdy podmiot urządzający zakłady wzajemne w Polsce na podstawie zezwolenia wydanego na podstawie ustawy o grach hazardowych, powinien korzystać z urządzeń zainstalowanych w Polsce. Rozwiązanie to nie stoi w sprzeczności z prawem wspólnotowym. Należy zwrócić uwagę na dwie dyrektywy, które mogłyby mieć zastosowanie do prowadzenia działalności w zakresie hazardu, jednakże prawo wspólnotowe wyłącza ich stosowanie. W dyrektywie 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. dotyczącej usług na rynku wewnętrznym (Dz. Urz. UE L 376, z 27.12.2006, str. 36) z zakresu jej stosowania wyłącza się działalność hazardową, w tym gry losowe i zakłady wzajemne, jak wskazano w 25 motywie, ze względu na specyficzny charakter takiej działalności, która wymaga realizacji

przez państwa członkowskie polityki ukierunkowanej na ochronę porządku publicznego i ochronę konsumentów. W dyrektywie 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego (dyrektywa o handlu elektronicznym) (Dz. Urz. UE L. 178, z 17.07.2000r.), art. 1 ust. 5 lit. d tiret trzecie wskazuje, że nie ma ona zastosowania do gier hazardowych wiążących się z ustalaniem stawek mających wartość pieniężną w grach losowych, łącznie z loteriami i zakładami wzajemnymi. Z uwagi na to, że w skład urządzeń, które służą do urządzania i prowadzenia gier i zakładów wzajemnych należą właśnie serwery i urządzenia końcowe (komputery) należy uznać, że jako zasadniczy element urządzania tych zakładów podlegają one szczególnemu nadzorowi ze strony państwa. Analizując przepisy prawa wspólnotowego należy więc podkreślić, że w tym przypadku państwa członkowskie samodzielnie prowadzą własną politykę w zakresie gier i zakładów wzajemnych, a tym samym nie są związane ograniczeniami wynikającymi z prawa wspólnotowego dla pozostałych dziedzin objętych harmonizacją.

Pkt 4)

W nowym brzmieniu art. 17 uwzględniono regulacje związane z nabywaniem, produkcją, zabezpieczeniem oraz niszczeniem kartonów do gry bingo pieniężne. W celu zapewnienia bezpieczeństwa obrotu kartonami do gry bingo pieniężne minister właściwy do spraw finansów publicznych określi warunki produkcji, sprzedaży i treść kartonu.

Pkt 5)

Ustawa określa także, jakie wymogi muszą spełniać automaty do gier, w tym minimalną zaprogramowaną wartość wygranej na poziomie 75%. Wprowadzenie minimalnego wskaźnika wygranej ma na celu ochronę interesów graczy, tak aby podmioty urządzające gry na automatach przeznaczały co najmniej $\frac{3}{4}$ przychodów na wygrane, a jednocześnie dokonując zmian jej wysokości, nie stosowały systemu zachęt poprzez wprowadzenie w określonych warunkach wskaźnika w znacznej wysokości, a następnie znacznie go obniżając.

Pkt 6)

W ustawie poszerza się krąg podmiotów uprawnionych do uzyskiwania informacji o wysokości wygranej i przegranej w grach hazardowych. Informacje te będą także ujawniane na żądanie Szefa Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w ramach prowadzonego postępowania sprawdzającego, o którym mowa w ustawie z dnia 22 stycznia 1999 r. o

ochronie informacji niejawnych. W toku postępowania sprawdzającego, które ma na celu stwierdzenie, czy osoba nim objęta daje rękojmię zachowania tajemnicy ustala się m.in. czy istnieją wątpliwości dotyczące ukrywania lub świadomego niezgodnego z prawdą podawania przez osobę sprawdzaną w postępowaniu sprawdzającym informacji mających znaczenie dla ochrony informacji niejawnych, a także występowania związanych z tą osobą okoliczności powodujących ryzyko jej podatności na szantaż lub wywieranie presji. Ponadto w toku postępowania sprawdzającego, ustala się, czy istnieją wątpliwości związane z różnicą między poziomem życia osoby sprawdzanej a uzyskiwanymi przez nią dochodami oraz związane z ewentualnymi informacjami o chorobie psychicznej lub innych zakłóceniach czynności psychicznych ograniczających sprawność umysłową i mogących negatywnie wpłynąć na zdolność osoby sprawdzanej do zajmowania stanowiska albo wykonywania prac związanych z dostępem do informacji niejawnych stanowiących tajemnicę państwową. Zatem informacje o wysokości wygranej i przegranej w grach hazardowych osoby sprawdzanej, mogą być przydane przy wydawaniu poświadczenia bezpieczeństwa.

Pkt 7)

Zaproponowane regulacje mają na celu umożliwienie przeprowadzenia weryfikacji deklarowanych przez podmiot zobowiązań podatkowych. W tym celu wprowadza się ustawowy obowiązek wyposażenia automatów do gier w system trwałej rejestracji i zapamiętywania danych. System powinien pozwalać na ustalenie podstawy opodatkowania i nie może wpływać na przebieg i rezultat gry. Dotychczas zakres tych spraw był regulowany rozporządzeniem Ministra Finansów z dnia 3 czerwca 2003 r. w sprawie warunków urządzania gier i zakładów wzajemnych (Dz. U. Nr 102, poz. 946, z późn. zm.)

W przypadku stosowania przez podmiot, na wewnętrzne potrzeby, urządzeń lub systemów dla odczytywania danych lub systemów łączących automaty, takie systemy i urządzenia nie mogą ingerować w przebieg i rezultat gry.

Ponadto dopuszcza się łączenie automatów do gier w system umożliwiający kumulowanie wygranych wyłącznie w jednym kasynie gry. Przedstawiona propozycja ma na celu jednoznaczne wskazanie, że system umożliwiający kumulację wygranych w grach na automatach będzie mógł mieć zastosowanie wyłącznie w obrębie jednego kasyna gry. Tym samym zatwierdzone od 2004 r. regulaminy gier na automatach w salonach gier i kasynach będą wymagały zmiany w części umożliwiającej obecnie łączenie automatów w system dla wspólnej wygranej w kilku ośrodkach. Powyższe jest realizacją polityki rządu ograniczania

zasięgu gier hazardowych i ochrony społeczeństwa przed negatywnymi skutkami hazardu (kumulacje niewątpliwie stanowią zachętę do gry).

Pkt 8)

Ustawa określa, kto może eksploatować (podmioty posiadające koncesję lub zezwolenie lub wykonujące monopol państwa w zakresie gier) automaty i urządzenia do gier, ogólne warunki eksploatacji przez podmioty urządzeń do gier po dokonaniu badania przez jednostki badające, jak również warunki dokonania badań sprawdzających. Celem wskazanej regulacji jest pełna kontrola państwa nad eksploatowanymi automatami i urządzeniami do gier hazardowych.

Eksploatacja urządzeń wykorzystywanych do gier losowych i gier na automatach wymaga uprzedniej rejestracji automatów i urządzeń do gier. Rejestracja dotyczy tylko urządzeń mających wpływ na wynik gry. Wymóg ten nie dotyczy terminali w grach liczbowych, ponieważ są to urządzenia do gier mające wpływ na treść zakładu lecz nie na wynik gry. Natomiast urządzenia wykorzystywane do zawierania zakładów wzajemnych nie mają wpływu na treść zakładu, który jest zawierany między graczem a zarządzającym zakładem.

Proponuje się, aby automaty i urządzenia do gier mogły być eksploatowane i użytkowane przez podmioty posiadające zezwolenie lub koncesję na prowadzenie działalności w zakresie gier losowych i gier na automatach oraz podmioty wykonujące monopol państwa, po ich zarejestrowaniu przez wyznaczonego naczelnika urzędu celnego.

Wyznaczony naczelnik urzędu celnego rejestruje automaty i urządzenia do gier na podstawie opinii jednostki badającej, upoważnionej do badań technicznych automatów i urządzeń do gier. Rejestracja urządzenia do gier lub automatu wygasa po 6 latach od jej dokonania.

W celu uniknięcia uznaniowości organu przy rejestracji automatu lub urządzenia do gier przepisy określają warunki rejestracji i cofnięcia rejestracji urządzenia lub automatu.

Koszty rejestracji automatów i urządzeń do gier, tak jak dotychczas, będzie ponosił podmiot zarządzający gry.

W przypadku uzasadnionego podejrzenia naczelnika urzędu celnego, że urządzenie lub automat do gier nie spełnia wymogów ustawowych, na zlecenie naczelnika urzędu celnego jednostki badające będą zobowiązane do przeprowadzenia badań sprawdzających automatów i urządzeń do gier. Czas badania sprawdzającego od dnia otrzymania zlecenia przez podmiot nie może przekroczyć 60 dni.

Koszty badań sprawdzających nie powinny odbiegać od średnio stosowanych stawek za tego typu badania. Kosztem badania sprawdzającego przeprowadzonego na wniosek właściwego naczelnika urzędu celnego obciąża się podmiot urządzający gry w przypadku niespełnienia przez urządzenie lub automat wymogów określonych w ustawie.

Dla celów kontrolnych podmioty eksploatujące automaty i urządzenia do gier mają obowiązek poinformować właściwego naczelnika urzędu celnego o przemieszczeniu, zawieszeniu oraz wycofaniu z eksploatacji automatów lub urządzeń do gier. Z tej samej przyczyny podmioty urządzające gry i posiadające zarejestrowane urządzenia do gier i automaty do gier mają obowiązek zgłaszać pisemnie nie później niż w terminie 2 dni od dnia wystąpienia zdarzenia właściwemu naczelnikowi urzędu celnego przypadki zniszczenia lub kradzieży zarejestrowanych urządzeń do gier i automatów do gier.

Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe warunki rejestracji i eksploatacji automatów i urządzeń do gier mając na względzie ochronę interesów uczestników gier i zabezpieczenie zobowiązań wobec budżetu państwa. Rozporządzenie określi między innymi, na czym polegać będzie badanie automatu lub urządzenia do gry, niezbędne elementy opinii technicznej, zasady przemieszczania, zawieszania, wycofywania z eksploatacji urządzeń do gier.

Właściwość miejscowa naczelników urzędów celnych w zakresie spraw określonych powyżej ustalana będzie według miejsca lokalizacji ośrodka gier albo miejsca eksploatacji urządzenia do gier, zaś obszary ich właściwości miejscowej określi rozporządzenie.

W rozporządzeniu, o którym mowa powyżej, wyznaczony zostanie również naczelnik urzędu celnego (jeden organ) właściwy do rejestracji i eksploatacji urządzeń do gier liczbowych wykorzystywanych w toku działalności przez podmiot realizujący monopol państwa w zakresie gier. Dopuszczeniu do eksploatacji i użytkowania podlegają urządzenia wykorzystywane do losowań w grach liczbowych urządzanych i prowadzonych przez podmioty realizujące monopol państwa w zakresie gier. Aktualnie monopol państwa w zakresie gier liczbowych realizuje jednoosobowa spółka Skarbu Państwa – Totalizator Sportowy Sp. z o.o., która dla celów prowadzonej działalności wykorzystuje kilka urządzeń losujących. Urządzenia te zlokalizowane są w Warszawie i posiadają stosowne dopuszczenie do eksploatacji i użytkowania.

W przypadku gry telebingo, która nie jest obecnie urządzana, jej ewentualne urządzenie będzie wymagać rejestracji urządzenia do losowania kul. Właściwość naczelnika urzędu

celnego w tym zakresie zostanie wyznaczona na tych samych zasadach co dla rejestracji urządzeń do gier liczbowych.

Badania automatów i urządzeń do gier prowadzi obecnie kilkanaście jednostek badających upoważnionych przez Ministra Finansów. W przepisach ustawy o grach i zakładach wzajemnych określono, że automaty i urządzenia do gier są badane przez upoważnione przez Ministra Finansów jednostki. Wykaz tych jednostek jest publikowany na stronie internetowej Ministerstwa Finansów i zainteresowane podmioty mogą przeprowadzać badania za ich pośrednictwem według własnego wyboru.

Ustawa zakłada, że każda z jednostek upoważnionych do badania urządzeń do gier będzie musiała spełniać poniższe kryteria:

- 1) posiadać akredytację Polskiego Centrum Akredytacji lub jednostki akredytującej państwa członkowskiego Unii Europejskiej lub Europejskiego Obszaru Gospodarczego będącej sygnatariuszem Wielostronnego Porozumienia EA (European co-operation for Accreditation Multilateral Agreement);
- 2) zapewniać odpowiedni standard przeprowadzanych badań, w tym przeprowadzanie ich przez osoby o odpowiedniej wiedzy technicznej w zakresie automatów i urządzeń do gier oraz dysponować odpowiednim wyposażeniem technicznym;
- 3) osoby zarządzające tą jednostką oraz osoby przeprowadzające badania automatów i urządzeń do gier powinny posiadać nienaganną opinię, w szczególności nie mogą być osobami skazanymi za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) posiadać autonomiczność względem podmiotów prowadzących działalność w zakresie gier hazardowych oraz ich organizacji i stowarzyszeń, w szczególności osoby wyżej wymienione nie mogą pozostawać z podmiotami prowadzącymi działalność w zakresie gier hazardowych w stosunkach, które mogą wywoływać uzasadnione zastrzeżenia do ich bezstronności.

Określając powyższe kryteria założono, że organ będzie się kierował jak największym obiektywizmem przy wyborze jednostek badających do przeprowadzania badań automatów i urządzeń do gier.

Wskazano także, jakie dokumenty potwierdzające spełnienie ww. warunków powinna w szczególności złożyć jednostka badająca wraz z wnioskiem o udzielenie upoważnienia do badań technicznych automatów i urządzeń do gier. Są to: certyfikat akredytacji, certyfikaty

lub inne dokumenty określające standard przeprowadzanych badań, aktualne zaświadczenia, że osoby wymienione w art. 23f ust. 1 pkt 3, nie były skazane za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe, oświadczenia złożone, pod rygorem odpowiedzialności karnej, przez osoby wymienione w art. 23f ust. 1 pkt 3, że nie pozostają z podmiotem prowadzącym działalność w zakresie gier hazardowych, ani z osobami: zarządzającymi takim podmiotem lub go reprezentującymi, będącymi akcjonariuszami (wspólnikami) takiego podmiotu lub jego pracownikami - w stosunku prawnym lub faktycznym, który może wywoływać uzasadnione zastrzeżenia do ich bezstronności. Upoważnienia udziela się na okres nie dłuższy niż do upływu okresu ważności akredytacji. Odmowa udzielenia upoważnienia następuje w drodze decyzji.

Odmowa wykonania badania sprawdzającego przez jednostkę badającą skutkuje natychmiastowym cofnięciem upoważnienia do badań, natomiast nieprzeprowadzenie badań przez jednostkę badającą w terminie określonym w ustawie może w uzasadnionych przypadkach skutkować cofnięciem upoważnienia. Minister właściwy do spraw finansów publicznych cofa upoważnienie jednostce badającej także wówczas, gdy przestanie ona spełniać warunki określone w ustawie.

Pkt 9)

Proponuje się, aby osoby nadzorujące i bezpośrednio prowadzące loterie fantowe o puli nagród nie przekraczającej równowartości kwoty bazowej, o której mowa w art. 70 ustawy, nie musiały uzyskiwać świadectwa zawodowego. W przypadku loterii o niskiej łącznej wartości wygranych organizowanych np. przez szkoły, parafie, domy dziecka wymóg uzyskiwania świadectwa zawodowego dla organizatora lub prowadzącego okazjonalnie loterie spowoduje, iż loterie w dalszym ciągu będą organizowane bez występowania o zezwolenie organów Służby Celnej. W takim wypadku wydaje się wystarczające uzyskanie zezwolenia na organizację takiej loterii bez wprowadzania dodatkowych warunków.

Pkt 10)

W dalszej kolejności ustawodawca określa limity wiekowe dla uczestnictwa w zakładach wzajemnych urządzanych przez sieć Internet. Powyższe wynika z realizacji polityki państwa ochrony nieletnich przed negatywnymi skutkami hazardu.

Pkt 11)

W art. 28 ust. 2 ustawy wyłączono możliwość powierzania określonych w tym przepisie czynności z zakresu prowadzenia działalności w zakładach wzajemnych przyjmowanych

przez sieć Internet. Regulacja ta ma służyć wyeliminowaniu obchodzenia przepisów dotyczących lokalizacji urządzeń przetwarzających i przechowujących informacje na terytorium RP.

Pkt 12)

Kolejny przepis umożliwi reklamę i promocję zakładów wzajemnych na stronie internetowej wykorzystywanej do urządzania tych zakładów. Powyższe jest konsekwencją umożliwienia przyjmowania zakładów przez sieć Internet. Analogicznie możliwa jest reklama i promocja w punktach przyjmowania zakładów wzajemnych.

Pkt 13)

Niniejsza regulacja proponuje wprowadzenie wyraźnego zakazu urządzania gier hazardowych (poza zakładami wzajemnymi) w sieci Internet. Przyczyny niniejszego zakazu zostały omówione w części ogólnej uzasadnienia.

Należy tu wskazać nową linię w orzeczeniach ETS, która pojawiła się wraz z orzeczeniem w sprawie C-42/07 (Bwin i Liga Portuguesa de Futbol vs. Santa casa da Misericordia de Lisboa) dotyczącym wątpliwości sądu portugalskiego, czy zakaz oferowania gier internetowych przez podmiot z innego państwa narusza wolność świadczenia usług określoną w art. 49 TWE.

W tej sprawie ETS udzielił m.in. następującej odpowiedzi:

- prawo portugalskie tworzy ograniczenia wolności w dostarczaniu usług, które jest usprawiedliwione nadrzędnym interesem dobra publicznego (bezpieczeństwem i zdrowiem, ochroną konsumentów, zapobieganiem oszustwom i zachęcaniu do trwonienia pieniędzy na gry i zakłady wzajemne, jak również generalną potrzebą zachowania porządku publicznego),
- ograniczenia prawa mogą być stosowane ponieważ są niezbędne, właściwe i niedyskryminujące w stosunku do celu, do którego dążą;
- zakaz pozwala na „kanalizowanie” gier i zakładów wzajemnych, co umożliwi kontrolowanie ich obiegu i zapobieganie ryzyku związanemu z wykorzystaniem takich operacji do celów związanych z oszustwami albo innymi celów przestępczych;
- z powodu braku prawa wspólnotowego, które harmonizowałoby ten obszar, każde państwo członkowskie musi zdecydować poprzez stosowane prawo, zgodnie ze swoją własną skalą wartości, co jest niezbędne aby zapewnić ochronę interesów, jakie zostały przedstawione w pytaniu,

- każde państwo członkowskie ma władzę, aby kreować cele własnej polityki w obszarze gier losowych i zdefiniować szczegółowo poziom ochrony,
- fakt, że operator legalnie oferuje gry losowe przez Internet w innym państwie członkowskim nie może być rozważany jako wystarczająca gwarancja dla krajowych konsumentów, że będą oni chronieni przed ryzykiem związanym z oszustwami i inną przestępczością,
- brak bezpośredniego kontaktu pomiędzy konsumentami i operatorami w grach losowych dostępnych przez Internet bardzo znacząco zwiększa ryzyko oszustw popełnianych przez operatorów przeciwko konsumentom w porównaniu do tradycyjnego rynku tych gier.

Tym samym określone w projekcie dopuszczenie możliwości urządzania przez sieć Internet tylko zakładów wzajemnych jest całkowicie uzasadnione i proporcjonalne do celu, który ma być osiągnięty. Celem tym jest:

- ochrona własnych obywateli przed uzależnieniem (zakaz gier kasynowych w Internecie, należących do gier o najwyższym stopniu uzależnienia, weryfikacja wieku uczestników zakładów przyjmowanych przez sieć Internet),
- walka z szarą strefą i praniem brudnych pieniędzy (transakcje za pośrednictwem banków działających na terytorium RP, zainstalowanie urządzeń na terytorium RP),
- ochrona przed oszustwami i przestępczością (domeny przypisane do polskich stron, zabezpieczenie dowodów udziału przed ingerencją osób nieuprawnionych).

Pkt 14), 16) -18) i 21)

Kolejne zmiany ustawy zawarte w pkt 14), 16)–18) i 21) odnośnie zakładów wzajemnych określają elementy wniosku o udzielenie zezwolenia w przypadku ubiegania się o zezwolenie na urządzanie zakładów przez sieć Internet, elementy zezwolenia oraz wysokość wymaganego zabezpieczenia.

Przepisy regulują również wysokość opłat za zezwolenie na urządzanie zakładów przez sieć Internet oraz dzień powstania obowiązku podatkowego.

Przepisy te są konsekwencją wprowadzenia możliwości urządzania gier przez Internet.

Pkt 15)

Dodano art. 38 ust. 3 dotyczący loterii fantowej, wskazujący, że do wniosku o udzielenie zezwolenia na prowadzenie loterii fantowej o puli nagród nie przekraczającej równowartości kwoty bazowej, o której mowa w art. 70, ustawy dołącza się oświadczenie osoby nadzorującej oraz bezpośrednio prowadzącej loterię fantową o znajomości przepisów ustawy o grach hazardowych w zakresie loterii fantowych.

Jak wskazano we wcześniejszej części uzasadnienia, w przypadku loterii o niskiej łącznej wartości wygranych organizowanych np. przez szkoły, parafie, domy dziecka, wymóg uzyskiwania świadectwa zawodowego dla organizatora okazjonalnej loterii organizowanej np. przez radę rodziców w szkole, spowoduje, iż loterie w dalszym ciągu będą organizowane bez zezwoleń udzielanych przez organy Służby Celnej. W takim wypadku wydaje się wystarczające uzyskanie zezwolenia na organizację takiej loterii. Proponuje się natomiast, aby jednym z elementów wniosku o uzyskanie zezwolenia na urządzenie loterii fantowej o puli nagród nie przekraczającej równowartości kwoty bazowej, o której mowa w art. 70 ustawy, było dołączenie przez osobę nadzorującą lub prowadzącą loterię oświadczenia o znajomości przepisów ustawy o grach hazardowych w zakresie loterii fantowych, zamiast zdawania przez nią egzaminu.

Pkt 19)

Wprowadzane zmiany w organizacji urządzania zakładów wzajemnych wiążą się również z koniecznością ustalenia odpowiedniej wysokości zabezpieczenia jakie jest obowiązany złożyć podmiot urządzający zakłady wzajemne przez sieć Internet. Wysokość zabezpieczenia ustalona na kwotę 480 000 zł odpowiada wysokości zabezpieczenia jakie powinien złożyć podmiot prowadzący 100 punktów przyjmowania zakładów wzajemnych.

Pkt 20)

W art. 69 ust. 1 pkt 3 lit b) i c) wprowadza się zmianę w zakresie wysokości opłaty za zezwolenie za urządzenie zakładów wzajemnych na dotychczasowych warunkach oraz przez sieć Internet. Wysokość opłaty za urządzenie zakładów wzajemnych (2000% kwoty bazowej) oraz dodatkowo za każdy punkt przyjmowania zakładów wzajemnych (50% kwoty bazowej) pozostawiono bez zmian. Wysokości opłaty za zezwolenie za urządzenie zakładów

wzajemnych przez sieć Internet określono dodatkowo w wysokości 2000% oraz dodatkowo za każdą stronę internetową wykorzystywaną do urządzania zakładów wzajemnych dodatkowo w wysokości 5000% kwoty bazowej, co odpowiada równowartości wysokości opłaty za zezwolenie dla 100 punkt przyjmowania zakładów wzajemnych. Zatem aby podmiot mógł urządzać zakłady wzajemne przez sieć Internet wykorzystując do tego celu jedną stronę internetową powinien wnieść opłatę w wysokości 9000% kwoty bazowej (2000% +2000%+5000%).

W art. 69 ust. 1 pkt 4 wprowadza się zmianę w zakresie wysokości opłaty za zezwolenie za urządzenie na urządzenie loterii fantowej spełniającej warunek, o którym mowa w art. 38 ust. 2. Opłata będzie wynosić 5% kwoty bazowej. W takim wypadku opłata powinna być dostosowana do możliwości płatniczych organizatora i pełnić funkcję bardziej rejestracyjną niż fiskalną, stąd proponuje się jej obniżenie do wysokości 5% kwoty bazowej. Natomiast bez zmian pozostawiono wysokość zezwolenia na urządzenie loterii fantowej albo gry bingo fantowe wynosi 100 % kwoty bazowej, a gdy zezwolenie dotyczy gier urządzanych na obszarze jednego województwa – 50 % kwoty bazowej.

Pkt 22)

Projektodawca wprowadza zmiany również w zakresie dotyczącym działania Funduszu Rozwiązywania Problemów Hazardowych, z którego środków będą finansowane działania dotyczące innych uzależnień nie stanowiących uzależnień od substancji psychoaktywnych, niż tylko uzależnienia od hazardu.

Pkt 23)

Ustawa rozszerza również katalog podmiotów podlegających karom pieniężnym, określonych w art. 89 ust 1, o urządzających gry hazardowe bez wymaganej rejestracji automatu lub urządzenia do gry. Wysokość kary w tym przypadku będzie wynosiła, tak jak dla podmiotów urządzających gry bez zezwolenia lub koncesji, 100% przychodu uzyskanego z urządzanej gry.

Art. 2, art. 3, art. 8 oraz art. 11 pkt 2

Ustawa wprowadza zmiany w przepisach ustaw regulujących funkcjonowanie poszczególnych służb polegające na wskazaniu organów właściwych w sprawach określonych w art. 179a ustawy - Prawo telekomunikacyjne, w szczególności do wnioskowania do sądu o wpis do Rejestru Stron i Usług Niedozwolonych.

W **art. 2** dokonuje się zmiany w ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji wskazując, że w przypadku Policji organem tym będzie Komendant Główny Policji.

W **art. 3** dokonuje się zmiany ustawie z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej. Podobnie jak w ustawie o Policji, wskazuje się jeden organ właściwy w sprawach określonych w art. 179a ustawy Prawo telekomunikacyjne. Organem tym będzie Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej.

W **art. 8** dokonuje się zmiany ustawie o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu wskazując wprost, iż jedynie Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego będzie uprawniony do wykonywania zadań, o których mowa w art. 179a ustawy - Prawo telekomunikacyjne. Szef ABW nie będzie mógł upoważnić podległych funkcjonariuszy do wykonywania tych zadań.

W **art. 11 pkt 2** dokonuje się zmiany w ustawie o Służbie Celnej polegającej na dodaniu **art. 19a** wskazującego, podobnie jak w ustawie z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (art. 2) i w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o kontroli skarbowej (art. 4) właściwość organu w sprawach określonych w art. 179a ustawy - Prawo telekomunikacyjne. Organem tym będzie, wyznaczony przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, dyrektor izby celnej, który posiada odpowiednie możliwości techniczno-organizacyjne zapewniające sprawne wykonywanie tego zadania.

Wyznaczenie w każdej z wyżej wymienionych służb tylko jednego organu, jako właściwego do składania wniosku, podyktowane jest trudnością określenia, w przypadku sieci Internet, podziału terytorialnego dla określenia właściwości miejscowej organów (np. komendantów powiatowych Policji czy dyrektorów izb celnych). Sprawy trafiające do sądu nie mogą się powielać, a mogłyby to mieć miejsce w sytuacji, gdyby wiele organów było uprawnionych do występowania z takim wnioskiem.

W przypadku Służby Celnej, kontroli skarbowej i Policji, ze względu na zakres zadań tych służb związanych z obszarem gier hazardowych, będą to w sprawy dotyczące dokonywania wpisów adresów elektronicznych identyfikujących strony internetowe lub usługi zawierające treści umożliwiające urządzenie gier hazardowych bez udzielonego zezwolenia lub uczestniczenie w tych grach, lub stanowiące niedozwoloną reklamę lub promocję albo

informowanie o sponsorowaniu w rozumieniu ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych. Ponadto przypadku Policji i ABW będą to również sprawy dotyczące dokonywania wpisów adresów elektronicznych identyfikujących strony internetowe lub usługi zawierające treści pornograficzne z udziałem małoletniego oraz treści, które umożliwiają uzyskanie informacji mogących służyć do dokonania operacji finansowych bez zgody dysponenta środków finansowych przez, dokonywane bez upoważnienia, wpływanie na automatyczne przetwarzanie, gromadzenie lub przekazywanie danych informatycznych lub zmianę, usuwanie albo wprowadzanie nowego zapisu takich danych, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej.

Art. 4

Przepis wprowadzający zmianę w ustawie z dnia 14 grudnia 1995 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych ma na celu odzwierciedlenie w tej ustawie projektowanego art. 75e ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej, który wprowadza uprawnienie organu Służby Celnej do żądania dokonania blokady rachunku. Ustawa o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, wprowadzając skorelowany z tym prawem obowiązek kasy, zobowiązuje ją do uniemożliwienia dysponowania i korzystania ze wszystkich wartości majątkowych zgromadzonych na rachunku członka kasy przez okres 72 godzin od momentu otrzymania żądania blokady rachunku.

Art. 5

Zmiana w Kodeksie karnym ma na celu dostosowanie brzmienia tego przepisu do zmian wprowadzonych ustawą z dnia 5 listopada 2009 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny, ustawy - Kodeks postępowania karnego, ustawy - Kodeks karny wykonawczy, ustawy - Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 206, poz. 1589), które wejdą w życie w dniu 8 czerwca 2010 r. Jej celem jest utrzymanie wprowadzonego już ustawą z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych w przepisach prawa karnego rozwiązania w zakresie poszerzonego katalogu zakazów określonych w art. 39 Kodeksu karnego. Ustawą o grach hazardowych dodano w Kodeksie karnym art. 39 pkt 2d, wprowadzając nowy środek karny w postaci zakazu wstępu do ośrodków gier i uczestnictwa w grach hazardowych oraz odpowiednio zmieniając art. 43 § 1 Kodeksu karnego, określający terminy, na jakie orzekane są środki karne.

Jednocześnie z ustawą o grach hazardowych trwały prace nad nowelizacją prawa karnego, które skutkowały uchwaleniem w dniu 5 listopada 2009 r. ustawy o zmianie ustawy - Kodeks

karny, ustawy - Kodeks postępowania karnego, ustawy - Kodeks karny wykonawczy, ustawy - Kodeks karny skarbowy oraz niektórych innych ustaw. Ustawa z dnia 5 listopada 2009 r. zmieniła konstrukcję art. 43 § 1 Kodeksu karnego bez uwzględnienia w jego treści przepisu art. 39 pkt 2d dodanego później uchwaloną ustawą o grach hazardowych, co wynikało z faktu, iż prace nad tymi ustawami toczyły się równolegle. Ustawa z dnia 5 listopada 2009 r. wchodzi w życie z dniem 8 czerwca 2010 r., podczas gdy ustawa o grach hazardowych z dniem 1 stycznia 2010 r.

Przez okres od 1 stycznia 2010 r. (wejście w życie ustawy o grach hazardowych) do dnia 8 czerwca 2010 r. obowiązywać będzie art. 43 § 1 Kodeksu karnego w brzmieniu nadanym ustawą o grach hazardowych. Jednak od 8 czerwca 2010 r. obowiązywałby art. 43 § 1 Kodeksu karnego w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 5 listopada 2009 r., nie uwzględniający nowego środka karnego przewidzianego w art. 39 pkt 2d Kodeksu karnego.

Niezbędna jest zatem stosowna nowelizacja art. 43 § 1 Kodeksu karnego, uwzględniająca zarówno zmiany w konstrukcji tego przepisu wprowadzone ustawą z dnia 5 listopada 2009 r., jak i nowy środek karny przewidziany w art. 39 pkt 2d Kodeksu karnego, który został dodany na mocy ustawy o grach hazardowych. Z przytoczonych wyżej przyczyn, ta zmiana powinna wejść w życie z dniem 8 czerwca 2010 r.

Art. 6

W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe dodaje się przepis, zgodnie z którym bank dokonuje blokady środków na rachunku bankowym, w całości, również na żądanie blokady rachunku, o którym mowa w art. 75e ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej. Podobnie jak w przypadku ustawy o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, przepis w ustawie Prawo bankowe stanowi odzwierciedlenie projektowanego art. 75e ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej; ustawa ta wprowadza prawo organu Służby Celnej do żądania dokonania blokady rachunku, a ustawa Prawo bankowe wprowadza skorelowany z tym prawem obowiązek banku.

Art. 7

Ustawą dokonuje się zmian także w ustawie z dnia 16 listopada 2000 r. o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu. Zmiana w **art. 9c** tej ustawy polega na rozszerzeniu, w stosunku do obecnie obowiązującego przepisu, katalogu osób podlegających identyfikacji, o osoby wchodzące do salonów gry bingo pieniężne. Dotychczas obowiązek identyfikacji odnosił się tylko do klientów kasyn gry. Zmiana ta jest związana

z rozciągnięciem, w art. 15a ust. 1 ustawy o grach hazardowych, obowiązku rejestracji gości na wszystkie ośrodki gier, a więc także na salony gry bingo pieniężne. Zmiana ma na celu ujednoczenie obowiązków podmiotów wynikających z obu ustaw.

Zmiana **art. 33 ust. 2** ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu, polegająca na dodaniu w tym przepisie pkt 1a, pozwoli na uzyskiwanie od Generalnego Inspektora Informacji Finansowej przez Szefa Służby Celnej lub upoważnione przez niego osoby, informacji o transakcjach objętych przepisami tej ustawy. Generalny Inspektor Informacji Finansowej będzie udostępniać, na pisemny i uzasadniony wniosek, informacje dotyczące zakresu zadań wykonywanych przez Służbę Celną, tj. m.in. informacje niezbędne w celu poszukiwania środków pochodzących z gier urządzanych nielegalnie w sieci Internet. Generalny Inspektor Informacji Finansowej będzie również posiadał uprawnienie do informowania Szefa Służby Celnej o takich transakcjach z własnej inicjatywy.

Art. 9

Ustawą dokonuje się także zmian w ustawie z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną. Zgodnie z art. 3a tej ustawy świadczenie usług drogą elektroniczną podlega prawu państwa członkowskiego Unii Europejskiej oraz Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, na którego terytorium usługodawca ma miejsce zamieszkania lub siedzibę. W celu wyłączenia stosowania tej zasady w stosunku do usług świadczonych drogą elektroniczną w zakresie gier hazardowych w ustawie tej dodaje się przepis art. 3aa. Przyjęcie takiego rozwiązania jest konsekwencją wprowadzanych rozwiązań ograniczających dostęp do stron internetowych lub usług niedozwolonych. Przepis ten ma na celu wyraźne wskazanie, iż świadczenie usług drogą elektroniczną w zakresie gier hazardowych podlega prawu polskiemu, w przypadku gdy gra hazardowa jest urządzana na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, tzn. gdy usługodawca prowadzi działalność na warunkach określonych w ustawie o grach hazardowych (np. korzystanie z serwera umiejscowionego na terytorium Polski). Świadczenie tych usług podlega prawu polskiemu także wówczas, gdy usługobiorca uczestniczy na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w grze hazardowej oraz gdy usługa jest kierowana do usługobiorców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w szczególności dostępne jest korzystanie z niej w języku polskim lub jest reklamowana na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zatem jeśli usługodawca będzie świadczył usługi w języku polskim, np. strona internetowa umożliwiająca gry kasynowe (np. ruletkę) będzie eksponowana w języku

polskim, to również wtedy usługa ta będzie podlegała prawu polskiemu. Wszystkie trzy przesłanki warunkujące stosowanie prawa polskiego oparte są na zasadzie terytorialności świadczenia lub korzystania z oferowanej usługi. Mając na uwadze projektowany art. 29a ustawy o grach hazardowych, którym wyraźnie wprowadza się zakaz urządzania gier hazardowych przez sieć Internet oraz wyraźny zakaz uczestniczenia w takich grach (z wyłączeniem ust. 3 – internetowe zakłady wzajemne), konieczne jest sformułowanie odpowiednich warunków świadczenia usług również dla podmiotów, które nie uzyskały w Polsce stosownego zezwolenia, a świadczą takie usługi spoza terytorium Polski.

Zmiana art. 3b tej ustawy polega na poszerzeniu katalogu przesłanek, które mogą stanowić podstawę do ograniczenia swobody świadczenia usług drogą elektroniczną. Obok ochrony zdrowia, obronności i bezpieczeństwa państwa wymienia się tu także ochronę moralności publicznej oraz porządek publiczny, pomijając przesłankę bezpieczeństwa publicznego. Zarówno zasada swobodnego przepływu usług społeczeństwa informacyjnego pochodzących z innego państwa członkowskiego, jak i katalog przesłanek uzasadniających ograniczenie tej swobody wynikają z dyrektywy o handlu elektronicznym (Dyrektywa 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego). Projektowana zmiana art. 3b ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną nie stanowi odstępstwa od regulacji tej dyrektywy, zapewniając jedynie spójność sposobu jej wdrożenia z krajowym systemem prawnym. W dotychczasowym brzmieniu art. 3b ustawy odzwierciedla bowiem także terminologię stosowaną w dyrektywie – odbiegającą od stosowanej w polskim systemie prawnym w oparciu o określony w art. 1 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej katalog przesłanek dopuszczających ograniczenia w zakresie korzystania z konstytucyjnych wolności i praw. W szczególności określona w art. 3 ust. 4 lit.a dyrektywy przesłanka porządku publicznego obejmuje również ochronę małoletnich oraz walkę z naruszaniem godności człowieka, podczas gdy w Konstytucji ma ona węższe znaczenie, nie obejmujące kwestii ochrony moralności publicznej (są to dwie odrębne przesłanki). Tym samym projektowane w ustawie – Prawo telekomunikacyjne instrumenty służące ograniczeniu swobodnego dostępu do niektórych usług, w szczególności do stron internetowych zawierających tzw. pornografię dziecięcą, pozostawałyby niespójne z art. 3b ustawy o świadczeniu usług drogą elektroniczną, mimo że są uzasadnione względami ochrony małoletnich, a zatem zgodne z dyrektywą o handlu elektronicznym. Ogólny charakter art. 3b ustawy, który jedynie wyznacza ramy

regulacji zawartych w odrębnych przepisach, nie pozwala na bliższe uszczegółowienie zawartych w nim przesłanek. Niemniej jednak, każde ewentualne ograniczenie swobody świadczenia usług będzie podlegało uprzedniej ocenie zgodności z jego regulacją w świetle celu dyrektywy o handlu elektronicznym. Dostosowanie tego przepisu do terminologii wynikającej z Konstytucji nie oznacza zatem możliwości wprowadzenia ograniczeń swobody świadczenia usług drogą elektroniczną innych niż dopuszczone dyrektywą o handlu elektronicznym.

Art. 10

Zmiany w ustawie - Prawo telekomunikacyjne polegają na dodaniu przepisu **art. 179a** mającego na celu utworzenie Rejestru Stron i Usług Niedozwolonych, do których dostęp ma być utrudniany na mocy tego przepisu. Za pomocą sieci Internet możliwy jest dostęp do stron internetowych, które zawierają treści wywołujące negatywne skutki dla społeczeństwa. Dostęp do takich stron powinien być utrudniony, co będzie służyło zmniejszeniu kręgu osób korzystających z tych stron. Rejestr Stron i Usług Niedozwolonych ma być prowadzony przez Prezesa Urzędu Komunikacji Elektronicznej za pomocą systemu teleinformatycznego.

W **ust. 2** wskazano, jakie treści będą skutkować wpisem danej strony internetowej (usługi) do Rejestru Stron i Usług Niedozwolonych. Pierwszym rodzajem niepożądanych treści są treści pornograficzne z udziałem małoletniego, treści pornograficzne związane z prezentowaniem przemocy lub posługiwaniem się zwierzęciem, treści pornograficzne zawierające wytworzony lub przetworzony wizerunek małoletniego uczestniczącego w czynności seksualnej. Utrudnienie dostępu do treści o charakterze pornograficznym jest konsekwencją penalizacji w polskim Kodeksie karnym tego typu zachowań. Zgodnie bowiem z art. 203 § 3 Kodeksu karnego, podlega karze kto w celu rozpowszechniania produkuje, utrwala lub sprowadza, przechowuje lub posiada albo rozpowszechnia lub publicznie prezentuje treści pornograficzne z udziałem małoletniego albo treści pornograficzne związane z prezentowaniem przemocy lub posługiwaniem się zwierzęciem. Penalizacji w Kodeksie karnym podlega również utrwalanie treści pornograficznych z udziałem małoletniego poniżej lat 15 (art. 203 § 4 Kodeksu karnego), sprowadzanie, przechowywanie lub posiadanie takich treści (art. 203 § 4a Kodeksu karnego), a także produkcja treści pornograficznych zawierających wytworzony lub przetworzony wizerunek małoletniego uczestniczącego w czynności seksualnej (art. 203 § 4b Kodeksu karnego). Należy podkreślić, że zarówno penalizacji jak i utrudnieniu dostępu za pomocą sieci Internet nie podlegają wszystkie treści o charakterze pornograficznym, a jedynie te z udziałem małoletnich, przemocy lub zwierząt. Wiąże się to z uznaniem, że udostępnienie

w Internecie takich treści ma charakter ich rozpowszechniania, czyli czynu zabronionego. Uprawnieniem zaś i obowiązkiem organów państwa jest nie tylko zwalczanie, ale i zapobieganie czynom zabronionym.

Drugim rodzajem niepożądanych treści są treści, które umożliwiają uzyskanie informacji mogących służyć do dokonania operacji finansowych bez zgody dysponenta środków finansowych przez, dokonywane bez upoważnienia, wpływanie na automatyczne przetwarzanie, gromadzenie lub przekazywanie danych informatycznych lub zmianę, usuwanie albo wprowadzanie nowego zapisu takich danych, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej. Kradzieże i oszustwa internetowe, bo do tych przestępstw przede wszystkim odnosić się będzie proponowana regulacja są kategorią stosunkowo nową, ale ich w udział ogólnej liczbie kradzieży ulega systematycznemu zwiększeniu. Z tych względów szczególnego znaczenia nabierają działania o charakterze prewencyjnym, utrudniające korzystanie z treści (oprogramowania, baz danych) ułatwiających popełnienie przestępstwa.

Trzecim rodzajem niepożądanych treści są treści umożliwiające urządzenie gier hazardowych bez udzielonego zezwolenia lub uczestniczenie w tych grach, lub stanowiące niedozwoloną reklamę lub promocję albo informowanie o sponsorowaniu w rozumieniu ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. Nr 201, poz. 1540). Utrudnienie dostępu do tych treści ma charakter działania prewencyjnego. O ile jednak w przypadku treści dotyczących oszustw finansowych działanie prewencyjne nakierowane jest wprost na utrudnienie popełnienia przestępstwa, o tyle w przypadku nielegalnych gier hazardowych, położony jest nacisk na zapewnienie bezpieczeństwa i zdrowia obywateli, ochronę konsumentów oraz zapobieganie oszustwom. Fakt, że operator legalnie oferuje gry losowe przez Internet w innym państwie członkowskim nie może być rozważany jako wystarczająca gwarancja dla krajowych konsumentów, że będą oni chronieni przed ryzykiem związanym z oszustwami i inną przestępczością, zaś brak bezpośredniego kontaktu pomiędzy konsumentami i operatorami w grach dostępnych przez Internet bardzo znacząco zwiększa ryzyko oszustw popełnianych przez operatorów przeciwko konsumentom w porównaniu do tradycyjnego rynku tych gier.

Wpis do rejestru skutkować będzie (**ust. 3**) obowiązkiem przedsiębiorcy telekomunikacyjnego świadczącego usługi dostępu do Internetu polegającym na utrudnianiu dostępu do niedozwolonych stron i usług przez blokowanie dostępu do adresów elektronicznych wpisanych do Rejestru Stron i Usług Niedozwolonych. Blokowanie powinno nastąpić nie później niż w ciągu 6 godzin od udostępnienia przedsiębiorcy danych z Rejestru.

Jednocześnie przedsiębiorca telekomunikacyjny będzie zobowiązany do odblokowania dostępu do adresów elektronicznych wykreślonych przez Prezesa UKE z Rejestru Stron i Usług Niedozwolonych. Odblokowanie powinno nastąpić nie później niż w ciągu 6 godzin od udostępnienia przedsiębiorcy informacji o wykreśleniu.

W celu zabezpieczenia praw przedsiębiorcy telekomunikacyjnego wprowadzony został w omawianym przepisie termin „utrudnianie (...) przez blokowanie...”. Nałożenie obowiązku „utrudniania” zamiast obowiązku „blokowania” zabezpiecza przedsiębiorcę telekomunikacyjnego przed ponoszeniem odpowiedzialności karnej, w przypadku gdy mimo podjęcia przez niego odpowiednich działań technicznych, blokowany zasób będzie nadal dostępny w wyniku zastosowania technik obejścia blokady. W proponowanym brzmieniu przepisu uznaje się, że przedsiębiorca telekomunikacyjny wykonał zobowiązanie blokowania, jeżeli jako parametrów blokady użył danych zawartych w Rejestrze Stron i Usług Niedozwolonych (RSiUN). Przedstawiciele podmiotów telekomunikacyjnych wskazywali bowiem podczas konsultacji, że sieci telekomunikacyjne stanowią jedynie środowisko przesyłowe i do blokowania zasobów Internetu mogą być wykorzystane jedynie funkcjonalności telekomunikacyjne, które nie zapobiegają wszystkim technikom omijania blokad, dostępnym w Internecie.

Obowiązek odblokowania dostępu do zasobów internetowych po wykreśleniu danych z RSiUN chroni natomiast interesy dostawców takich zasobów, określając jednoznacznie maksymalny termin opóźnienia w odblokowaniu zasobu po usunięciu elementów wymagających blokowania.

W Rejestrze Stron i Usług Niedozwolonych, oprócz adresów elektronicznych pozwalających na identyfikację niedozwolonych stron i usług, umieszczane mają być także dane dotyczące czasu i podstawy dokonania wpisu, jego zmiany lub wykreślenia (**ust. 4**). Wskazanie podstawy obejmować ma nie tylko podstawę prawną, czyli przepis odpowiedniego punktu w ust. 2 w art. 179a, ale również dane określające postanowienie sądu w przedmiocie wpisu.

Przewiduje się, że o wpisie do Rejestru Stron i Usług Niedozwolonych będzie decydował Sąd Okręgowy w Warszawie, wydając w tym przedmiocie postanowienie (**ust. 5**). Z wnioskiem o wpisanie do tego rejestru adresów elektronicznych pozwalających na identyfikację stron internetowych lub innych niedozwolonych usług będzie mogła wystąpić Policja, Agencja Bezpieczeństwa Wewnętrznego, wywiad skarbowy i Służba Celna, czyli organy, do których ustawowych zadań należy zapobieganie i zwalczanie naruszeń przepisów prawa zakazujących rozpowszechniania określonych treści. Istotą wprowadzanej kontroli sądowej w tym zakresie

jest ochrona przed możliwością nadmiernie represyjnego działania organów państwowych. Kontrola sądowa nad działaniem organów państwa, wypełnia standardy należytej ochrony praw i swobód obywatelskich, które z uwagi na ochronę dóbr ogólnospołecznych, mogą być ograniczane.

Wniosek (**ust. 6**) może być złożony do Sądu pod warunkiem, iż inne środki, w szczególności urzędowe zawiadomienie, o którym mowa w art. 14 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną, okazały się bezskuteczne albo zachodzi wysokie prawdopodobieństwo, że będą nieskuteczne lub nieprzydatne dla usunięcia treści określonych w ust. 1 lub utrudnienia dostępu do niedozwolonych stron i usług. Oznacza to, iż środek w postaci sądowego zarządzenia zablokowania dostępu do określonych stron lub usług internetowych jest ostatecznym środkiem zapobiegawczym przed rozpowszechnianiem zakazanych treści poprzez sieć Internet, będzie bowiem mógł być stosowany jedynie wówczas, gdy inne środki prawne okazały się zawodne lub w opinii organu wnioskującego zachodzi uzasadnione podejrzenie, iż nie będą one skuteczne. O zasadności takiej opinii będzie rozstrzygał sąd wydając stosowne postanowienie. Zakłada się, że uzasadnione podejrzenie o nieskuteczności innych środków prawnych będzie zachodziło głównie w przypadku treści umieszczanych na serwerach, których operatorzy nie podlegają prawu polskiemu. W takich bowiem przypadkach wszelkie inne, niż umieszczenie w RSiUN, środki prawne mają znikomą skuteczność.

Projekt określa również wymogi formalne wniosku składanego do sądu. Zgodnie bowiem z przepisem art. 179a **ust. 7** wniosek powinien wskazywać adres elektroniczny w sposób pozwalający na wykonanie obowiązku utrudniania dostępu do niedozwolonych stron i usług przez blokowanie, przy czym adres elektroniczny powinien być podawany możliwie jak najdokładniej – czyli w sposób, który pozwoli na zachowanie proporcjonalności i możliwie najmniejszej dolegliwości blokowania. Przepis nakłada na organ wnioskujący o zablokowanie dostępu do zasobów internetowych obowiązek starannego określania danych, które mają być użyte przez przedsiębiorcę telekomunikacyjnego do blokowania tych zasobów. W szczególności istotne jest zachowanie „proporcjonalności i możliwie najmniejszej dolegliwości zakresu blokowania”, czyli wyboru wariantu optymalnego pomiędzy rozwiązaniami skrajnymi:

- dokładnym adresem elektronicznym, wskazującym bezpośrednio na blokowany zasób, poprzez jednoznaczny identyfikator zasobu (np. unikatowy adres IP, unikatowy numer portu komunikacyjnego) a

- adresem elektronicznym, wskazującym na pewien zakres zasobów, obejmujący zasób blokowany (np. zakres adresów IP, adres serwera, adres domenowy).

W pierwszym przypadku blokowanie spełnia warunek najmniejszej dolegliwości i proporcjonalności, jednakże jest najbardziej podatne na obchodzenie blokady poprzez zmianę unikatowego identyfikatora zasobu. W drugim przypadku blokowanie jest zdecydowanie mniej podatne na techniki obchodzenia blokady, jednakże zachodzi niebezpieczeństwo zablokowania nie tylko zasobów zakazanych, ale również legalnie działających w tej samej domenie lub na tym samym serwerze. Wymóg optymalnego określania danych do blokowania wymusza na organie wnioskującym takie definiowanie danych, aby w możliwie najlepszy sposób chronić zarówno interesy usługodawców prowadzących legalną działalność internetową, jak i przedsiębiorców telekomunikacyjnych. Takie rozwiązanie pozwala bowiem w pewnym zakresie uniknąć sytuacji, gdy na serwerach funkcjonują zarówno usługi legalne, jak i nielegalne. Zablokowanie adresu serwera może spowodować w takim przypadku zablokowanie dostępu do legalnych usług. Obowiązek, nałożony w przedmiotowym przepisie na organ wnioskujący, wymusza na tym organie rzetelne opracowanie posiadanych danych, w celu właściwego określenia zakresu blokowania. We wniosku powinien zostać wskazany również podmiot, którego strony internetowej lub usługi dotyczy, chyba że nie można go ustalić i podmiot taki nie jest znany organowi wnioskującemu. Wniosek taki powinien zawierać również uzasadnienie wskazujące na spełnienie przesłanek do dokonania wpisu do Rejestru Stron i Usług Niedozwolonych.

Przepis **ust. 8** nakłada na organ wnioskujący obowiązek przechowywania dokumentacji, stanowiącej podstawę do wystąpienia z wnioskiem o blokowanie zasobu internetowego. Gromadzenie takiej dokumentacji jest niezbędne zarówno dla celów rozpatrzenia wniosku o cofnięcie blokady, jak i w przypadku ewentualnych postępowań odwoławczych. Przechowywanie dokumentacji ma znaczenie tym większe, że blokowanie zasobów będzie skutkowało przenoszeniem tych zasobów do innych lokalizacji, zatem odpowiednio przygotowana dokumentacja może być jedynym źródłem informacji na temat działań związanych z blokowaniem.

Zgodnie z **ust. 9** przedsiębiorca telekomunikacyjny świadczący usługi dostępu do Internetu, który dokonał blokowania stron internetowych, niezwłocznie udostępnia użytkownikowi końcowemu, drogą elektroniczną, komunikat o blokowaniu z podaniem jego podstawy prawnej i z informacją o organie prowadzącym Rejestr Stron i Usług Niedozwolonych. Udostępnianie takiego komunikatu użytkownikom Internetu ma duże znaczenie informacyjne

podnoszące świadomość społeczeństwa na temat niedozwolonych działań zabronionych przez przepisy prawa, które mogą prowadzić do poniesienia odpowiedzialności karnej.

W **ust. 10 i 11** określono tryb postępowania w zakresie wykreślania i dokonywania zmian we wpisach do Rejestru Stron i Usług Niedozwolonych. W ust. 10 wskazano, że o wykreśleniu lub zmianie wpisu będzie decydował Sąd Okręgowy w Warszawie, czyli ten sam, który postanowił o dokonaniu wpisu. Wnioski w tej sprawie będą mogły składać zarówno organy, które wnioskowały o dokonanie wpisu, jak też podmioty, których stron lub usług taki wpis dotyczy. Natomiast w ust. 11 określono wymogi formalne wniosku o wykreślenie wpisu albo dokonanie w nim zmian.

W **ust. 12** wskazano, że postanowienie sądu w przedmiocie wpisu do Rejestru doręcza się podmiotowi, którego strony internetowej lub usługi dotyczy wpis, tylko wówczas gdy został on wskazany we wniosku o dokonanie wpisu, czyli gdy jest on znany. Jeśli organ wnioskujący nie zdoła ustalić takiego podmiotu, sąd nie będzie miał zatem obowiązku ustalania komu ma doręczyć postanowienie.

Ustawą zagwarantowano również kontrolę instancyjną w ramach postępowania sądowego, wskazując w **ust. 13**, że na postanowienie w przedmiocie wpisu do Rejestru Stron i Usług Niedozwolonych przysługuje zażalenie podmiotowi, którego strony internetowej lub usługi wpis dotyczy oraz organowi, który wnioskował o dokonanie takiego wpisu. Zażalenia takie mają być rozpatrywane na zasadach ogólnych określonych w przepisach Kodeksu postępowania karnego. Ustawa wprowadza jednak przepis szczególny w stosunku do przepisów kpk, określając, że termin do złożenia zażalenia na postanowienie o dokonaniu wpisu lub zmianie wpisu do Rejestru wynosi 14 dni od dnia dokonania wpisu, podczas gdy zgodnie z przepisem ogólnym art. 460 kpk zażalenie wnosi się w terminie 7 dni od daty ogłoszenia lub doręczenia postanowienia.

W **ust. 14** określono dodatkowy warunek formalny dla zażalenia podmiotu, którego strony internetowej lub usługi wpis dotyczy, na postanowienie w przedmiocie wpisu do Rejestru oraz dla wniosku o wykreślenie albo zmianę wpisu. Wskazanie przez podmiot tytułu prawnego do danej strony internetowej lub oświadczenia, że świadczy daną usługę ma zapobiec składaniu zażaleń i wniosków przez podmioty nieuprawnione i umożliwić sądowi pozostawienie takiego zażalenia lub wniosku bez rozpoznania w przypadku zaistnienia takiej sytuacji.

Przepis **ust. 15** wskazuje, że postępowanie przed sądem w tych sprawach toczy się według przepisów Kodeksu postępowania karnego i określa skład i tryb, w jakim sąd orzeka w przedmiocie wniosku o dokonanie wpisu do Rejestru, jego zmiany lub wykreślenia. Zgodnie z proponowanymi przepisami sąd rozpoznaje wniosek jednoosobowo, na posiedzeniu.

Rejestr Stron i Usług Niedozwolonych prowadzony będzie przez Prezesa UKE na podstawie postanowień wydawanych przez sąd. Mając na uwadze efektywność i skuteczność dokonywanych wpisów do rejestru oraz ich zmian lub wykreśleń, wobec możliwości dokonywania szybkich zmian w środowisku elektronicznym, w **ust. 16** zaproponowano, aby sąd przysyłał postanowienia w przedmiocie wpisu Prezesowi UKE drogą elektroniczną. Z tych też przyczyn przewiduje się, że również drogą elektroniczną Prezes UKE informował będzie sąd o czasie dokonania wpisu, jego zmiany lub wykreślenia.

W **ust. 17** określono zakres i tryb udostępniania danych z Rejestru Stron i Usług Niedozwolonych. Zgodnie z tym przepisem Prezes UKE udostępnia drogą elektroniczną dane z Rejestru wyłącznie przedsiębiorcom telekomunikacyjnym świadczącym usługi dostępu do Internetu i jedynie w celu wykonania obowiązków związanych z utrudnianiem dostępu do stron i usług niedozwolonych. Wprowadzono też zastrzeżenie, że przedsiębiorcy telekomunikacyjni uzyskują dostęp wyłącznie do danych technicznych niezbędnych do przeprowadzenia blokowania, bez możliwości wglądu w dane dotyczące procesu decyzyjnego w przedmiocie wpisu. Przedsiębiorcy telekomunikacyjni będą mogli wykorzystywać dane z Rejestru wyłącznie w ograniczonym zakresie, niezbędnym do wykonywania obowiązku utrudniania dostępu do niedozwolonych stron i usług.

Zgodnie z **ust. 18** podmioty zainteresowane powodami niedostępności danego zasobu internetowego będą mogły uzyskać od prezesa UKE, na skierowane do niego zapytanie, wyłącznie informację, czy powodem niedostępności jest blokada zasobu, czy też istnieją inne, niezależne od działań organów państwowych, powody zakłóceń. Jest to istotne w przypadku gdy zachodzi konieczność zablokowania dostępu na poziomie wyższym niż bezpośredni identyfikator zasobu (np. blokada serwera, domeny) i możliwe jest wystąpienie utrudnienia dostępu do legalnych usług, udostępnianych przez serwer lub domenę. W takim przypadku przepis zabezpieczać będzie prawa legalnie działających podmiotów, umożliwiając takim podmiotom szybką zmianę dostawcy usług internetowych i ograniczenie strat.

Przepis **ust. 19** nakłada na Prezesa UKE i przedsiębiorców telekomunikacyjnych zaangażowanych w proces utrudniania dostępu do niedozwolonych stron i usług, obowiązek wykonywania czynności związanych z prowadzeniem i korzystaniem z Rejestru Stron i Usług

Niedozwolonych w sposób uniemożliwiający dostęp do rejestru osobom nieuprawnionym. Powodem nałożenia takiego obowiązku jest potrzeba zapobieżenia wykorzystaniu tych danych do celów niezgodnych z prawem, np. dopisania fałszywych danych w celu nieuczciwej konkurencji lub wykorzystania tych danych do ominięcia blokad.

Równocześnie w przepisie **ust. 20** przewidziana została delegacja ustawowa dla Prezesa Rady Ministrów, który określi, w drodze rozporządzenia:

- wzór wniosku o dokonanie wpisu do Rejestru Stron i Usług Niedozwolonych oraz szczegółowy zakres danych, w tym postaci adresów elektronicznych, podlegających wpisowi do Rejestru – uwzględniając w szczególności konieczność przedstawienia we wniosku i Rejestrze danych niezbędnych do wykonania obowiązku utrudniania dostępu do niedozwolonych stron i usług,

- sposób składania wniosku o dokonanie wpisu do Rejestru Stron i Usług Niedozwolonych, a także sposób prowadzenia Rejestru oraz sposób i tryb udostępniania danych z Rejestru i udzielania informacji na zapytanie o objęcie adresu elektronicznego wpisem do Rejestru – uwzględniając w szczególności bezpieczeństwo Rejestru i środków komunikacji elektronicznej z Rejestrem, w tym zabezpieczenie Rejestru przed nieuprawnionym dostępem, oraz zapewnienie sprawności przekazywania danych.

W **ust. 21** Radzie Ministrów powierzona została możliwość określenia, w drodze rozporządzenia, rodzajów przedsiębiorców telekomunikacyjnych niepodlegających obowiązkowi utrudniania dostępu do niedozwolonych stron i usług. Przesłanką, która ma decydować o zwolnieniu ze wskazanego obowiązku jest rozmiar działalności telekomunikacyjnej i wielkość sprzedaży usług. Wprowadzenie tej fakultatywnej delegacji ustawowej podyktowane jest faktem, że w przypadku małych, wąsko wyspecjalizowanych przedsiębiorców telekomunikacyjnych dostosowanie do wymogów niniejszej ustawy może stanowić zbyt duże i nieproporcjonalne do zakresu ich działalności obciążenie finansowe. Z tego też względu zdecydowano się na zastosowanie rozwiązania podobnego jak w art. 179 ust. 12 ustawy – Prawo telekomunikacyjne i wprowadzenie dla Rady Ministrów fakultatywnej delegacji do określenia rodzajów przedsiębiorców telekomunikacyjnych niepodlegających obowiązkowi utrudniania dostępu do niedozwolonych stron i usług

Zmiany do art. **180a i 180d** Prawa telekomunikacyjnego mają na celu umożliwienie uzyskiwania przez Służbę Celną od operatorów telekomunikacyjnych (sieci komórkowych i stacjonarnych) danych w postaci ustalenia zakończenia sieci, telekomunikacyjnego

urządzenia końcowego, użytkownika końcowego inicjującego połączenie lub do którego kierowane jest połączenie, określenia daty i godziny połączenia, czasu jego trwania oraz rodzaju połączenia i lokalizacji telekomunikacyjnego urządzenia końcowego. Uzyskiwanie tych danych warunkuje skuteczne prowadzenie czynności w toku postępowania w sprawie o przestępstwo skarbowe, a jednocześnie nie powoduje naruszenia tajemnicy korespondencji. Przepis ten nie uprawnia do stosowania kontroli korespondencji np. w postaci podsłuchu, czy odczytywania krótkich wiadomości tekstowych. Powyższe zmiany są konieczne dla zapewnienia Służbie Celnej możliwości przeciwdziałania i zwalczania przestępstw związanych z hazardem, w tym za pośrednictwem sieci Internet. W art. 180d wprowadzono także zmianę doprecyzowującą, jednoznacznie wskazując, że przedsiębiorcy telekomunikacyjni wykonują na własny koszt czynności określone w tym przepisie dla sądów i prokuratorów.

Ponadto w **art. 180g** uzupełniono obowiązek przedsiębiorcy telekomunikacyjnego o konieczność przekazywania Prezesowi UKE informacji o łącznej ilości przypadków, w których dane wskazane w art. 180c są udostępniane Służbie Celnej. Jednocześnie na podstawie zmienianego **art. 209 ust. 1 pkt 28** Prezes UKE uzyska możliwość przeprowadzania kontroli, wydawania zaleceń pokontrolnych i nakładania kar za niewywiązywanie się przedsiębiorcy telekomunikacyjnego z obowiązku, o którym mowa w art. 179a.

Art. 11

W przepisie tym wprowadza się szereg zmian w ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej. W przepisie określającym zadania Służby Celnej wprowadza się zmianę redakcyjną w **art. 2 ust. 1 pkt 6 lit. e** ustawy o Służbie Celnej, który ustawą z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych wprowadził nowe zadanie dla tej służby w postaci ścigania przez Służbę Celną również przestępstw w zakresie niestosowania się do orzeczonego przez sąd zakazu wstępu do ośrodków gier i uczestnictwa w grach hazardowych.

Następna zmiana w ustawie o Służbie Celnej polega na uchyleniu **art. 34 ust.1 pkt 2 lit. g** tej ustawy. Przepis ten zobowiązywał podmioty zarządzające i prowadzące gry lub zakłady wzajemne do zgłaszania właściwemu naczelnikowi urzędu celnego przypadków zniszczenia lub kradzieży urządzeń do gier. Obowiązek ten znajdować się będzie w art. 23c pkt 3 ustawy o grach hazardowych, stąd należało go uchylić w ustawie o Służbie Celnej.

Kolejna zmiana w ustawie o Służbie Celnej polega na dodaniu przepisu **art. 75d** umożliwiającego uzyskiwanie przez Służbę Celną danych od operatorów telekomunikacyjnych (sieci komórkowych i stacjonarnych) w postaci ustalenia zakończenia sieci, telekomunikacyjnego urządzenia końcowego, użytkownika końcowego inicjującego połączenie lub do którego kierowane jest połączenie oraz określenia daty i godziny połączenia oraz czasu jego trwania, rodzaju połączenia i lokalizacji telekomunikacyjnego urządzenia końcowego (ust. 1). Wprowadzenie tego przepisu podyktowane jest potrzebą wyposażenia Służby Celnej w skuteczne narzędzie umożliwiające prowadzenie postępowań w sprawach o przestępstwo skarbowe, a jednocześnie nie powodujące naruszenia tajemnicy korespondencji. Przepis ten nie uprawnia do stosowania kontroli korespondencji w postaci podsłuchu czy odczytywania krótkich wiadomości tekstowych.

Przepis określa również podstawowe zasady przekazywania Służbie Celnej danych telekomunikacyjnych (ust. 2). Należy dodać, że – za porozumieniem z podmiotem prowadzącym działalność telekomunikacyjną – przepis wprowadza możliwość przekazywania tych danych za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnych (ust. 2 pkt 3 i ust. 3.). Zastosowanie tej procedury jest jednak uzależnione (ust. 4) od specyfiki wykorzystywanych sieci telekomunikacyjnych, które powinny zapewniać możliwość ustalenia osoby uzyskującej dane oraz oferować zabezpieczenia techniczne i organizacyjne uniemożliwiające osobie nieuprawnionej dostęp do danych. Dodatkowo (ust. 4 pkt 2), wykorzystywanie sieci telekomunikacyjnych musi być uzasadnione specyfiką lub zakresem zadań wykonywanych przez jednostki organizacyjne Służby Celnej lub prowadzonych przez nie czynności. Uzasadnieniem dla przyjęcia takiego rozwiązania jest możliwość uzyskiwania potrzebnych danych w sposób szybki, z użyciem stałych pełnomocnictw, bez konieczności sporządzania odrębnych pisemnych wniosków. Nałożone na organy Służby Celnej w tym przepisie ograniczenia niwelują ryzyko nadmiernego korzystania z tego uprawnienia. Ograniczeniami tymi są: potrzeba odrębnego wniosku lub upoważnienia sporządzanego na poziomie dyrektora izby celnej albo Szefa Służby Celnej oraz, w przypadku przekazywania danych za pośrednictwem sieci telekomunikacyjnych, konieczność porozumienia się z podmiotem prowadzącym działalność telekomunikacyjną i potrzeba uzasadnienia specyfiką i zakresem działań. W przepisie (ust. 5) określono również sposób postępowania z materiałami zawierającymi dane telekomunikacyjne nieprzydatne dla postępowań o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe. Materiały takie będą podległy niezwłocznemu komisijnemu niszczeniu.

Dodano także przepis **art. 75e**, który umożliwi organom Służby Celnej zabezpieczenie na okres 72 godzin środków pochodzących z czynu, o którym mowa w art. 107 § 1 Kodeksu karnego skarbowego, w razie powzięcia uzasadnionego podejrzenia popełnienia takiego czynu zabronionego. Celem projektowanej nowelizacji, wzorowanej na kompetencjach Generalnego Inspektora Informacji Finansowej, jest wyposażenie Służby Celnej w szybkie i efektywne narzędzie zabezpieczenia wartości majątkowych podmiotów urządzających lub prowadzących nielegalną grę losową, grę na automacie lub zakład wzajemny. Zaproponowany 72 godzinny termin stanowi kompromis pomiędzy potrzebą pozostawienia czasu na przygotowanie formalnego postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym a potrzebą ochrony podmiotów przed nieuzasadnionym zabezpieczeniem oraz przed przewlekłością postępowania. Zgodnie bowiem z ust. 2, w przypadku gdy w powyższym terminie postanowienie nie zostanie wydane, blokada rachunku upada.

Równocześnie z żądaniem blokady rachunku, organ Służby Celnej będzie obowiązany wystąpić o wydanie postanowienia o zabezpieczeniu majątkowym, co będzie stanowiło jednocześnie poddanie kontroli organu zewnętrznego (prokuratora) jego działania w tym zakresie.

Art. 12.

Art. 12 stanowi przepis przejściowy, zgodnie z którym podmioty urządzające gry w kasynach gry i w salonach gry bingo pieniężne zobowiązane do prowadzenia rejestracji gości są obowiązane dostosować swoją działalność do nowych przepisów w tym zakresie w okresie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy a w zakresie zainstalowania audiowizyjnego systemu kontroli gier w okresie 9 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Dotychczas rejestracja gości i system wizyjny kontroli funkcjonują tylko w kasynach gry, a zgodnie z nowymi regulacjami rejestracja gości będzie dotyczyła również działalności prowadzonej w salonach gry bingo pieniężne.

Ponadto do prowadzenia rejestracji gości będą zobowiązane także podmioty prowadzące działalność w zakresie gier na automatach w salonach gier na automatach przez okres pozostały do wygaśnięcia zezwolenia. Muszą one rozpocząć prowadzenie rejestracji gości na zasadach takich jak kasyna gry i salony gry bingo pieniężne w okresie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Obowiązek ten wygaśnie wraz wygaśnięciem zezwolenia. Przepis ten zobowiązuje także podmioty prowadzące działalność w zakresie gier na automatach w salonach gier na automatach, tak jak dotychczas, do wyposażenia tych salonów w niezależne

od sieci ogólnodostępnej zapasowe źródła energii elektrycznej oraz w instalacje przeciwwzakłóceniamiowe zapewniające ciągły i niezakłócony przebieg gier.

Przepis ma na celu określenie nowych zasad funkcjonowania ośrodków gier (w tym salonów gier) w związku z nowymi przepisami, tak aby dotychczas działające ośrodki gier działały na takich samych zasadach i miały takie same obowiązki jak ośrodki nowopowstające.

Art. 13.

Art. 13 stanowi przepis przejściowy, zgodnie z którym podmioty zarządzające gry na automatach są obowiązane dostosować eksploatowane automaty do wymogu zaprogramowania wartości wygranych na poziomie nie niższym niż 75%. Do tego warunku automaty należy dostosować w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Obowiązek ten dotyczy automatów, na których są urządzone gry w kasynach gry, jak również, do czasu wygaśnięcia zezwoleń, automatów w salonach gry na automatach i automatów o niskich wygranych. Przepis ma na celu określenie nowych zasad funkcjonowania automatów do gier w związku z projektowanymi przepisami, tak aby dotychczas działające automaty działały na takich samych zasadach jak wprowadzane do eksploatacji po wejściu w życie ustawy.

Art. 14.

Zgodnie z tym przepisem (ust. 1) podmioty prowadzące działalność w zakresie gier na automatach (w tym przypadku w kasynach gry) będą zobowiązane do dostosowania prowadzonej przez nie działalności do nowych przepisów w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy. Dostosowanie działalności będzie polegało na zastosowaniu się podmiotów do dyspozycji art. 23 ust. 1c, zgodnie z którym łączenie automatów do gier w system umożliwiający kumulowanie wygranych możliwe jest wyłącznie w jednym ośrodku gier (zatem nie można łączyć w ten sposób automatów np. z kilku kasyn). We wskazanym w tym przepisie czasie podmioty powinny dokonać zmian w regulaminach gier (wraz z zatwierdzeniem regulaminu przez Ministra Finansów). W przepisie wskazano wystarczająco długi czas, aby podmiot mógł dokonać zmian i uzyskać akceptację organu w zakresie regulaminu. Niedostosowanie działalności przez podmiot w określonym terminie, a tym samym wykonywanie jej na dotychczasowych zasadach, będzie oznaczało, że podmiot nie działa zgodnie z nowymi przepisami.

Przepis ten (ust. 2) wskazuje, że automaty w salonach gier na automatach, do czasu wygaśnięcia zezwoleń, powinny być wyposażone w system trwałej rejestracji danych, które

pozwalają na ustalenie kwoty stanowiącej podstawę opodatkowania podatkiem od gier, a w przypadku zastosowania urządzeń lub systemów do odczytywania danych dla potrzeb wewnętrznych podmiotu eksploatującego i użytkującego automaty i urządzenia do gier oraz systemów umożliwiających połączenie między automatami i innymi urządzeniami, urządzenia i systemy te nie mogą ingerować w przebieg i rezultat gry. Ponadto podobnie jak w poprzednim przypadku podmioty prowadzące działalność w zakresie gier na automatach w salonach gier na automatach będą zobowiązane do dostosowania działalności do wyżej wspomnianego wymogu określonego w art. 23 ust. 1c. Przepis określa analogiczny czas na dostosowanie działalności jak w przypadku kasyn.

Podsumowując, zatwierdzone od 2004 r. regulaminy gier na automatach w salonach gier na automatach i w kasynach gry będą wymagały zmiany w części umożliwiającej łączenie automatów w system dla wspólnej wygranej w kilku ośrodkach gry.

Przepis art. 23 ust. 1b ma zastosowanie również do automatów o niskich wygranych, przy czym automaty o niskich wygranych powinny być ponadto wyposażone w system trwałej rejestracji i zapamiętywania danych, które pozwalają na ustalenie kwoty uzyskanych przychodów. Przepis ma na celu określenie nowych zasad funkcjonowania automatów do gier w związku z projektowanymi przepisami, tak aby dotychczas działające automaty działały na takich samych zasadach jak wprowadzane do eksploatacji po wejściu w życie ustawy.

W przepisie tym wprowadza się również zakaz łączenia w system umożliwiający kumulowanie wygranych automatów do gier, za wyjątkiem możliwości łączenia ich w jednym ośrodku gier (przepis ten nie dotyczy automatów o niskich wygranych).

Art. 15.

Art. 15 stanowi przepis przejściowy, zgodnie z którym zachowują ważność i oznaczają rejestrację automatu lub urządzenia do gier poświadczenia rejestracji dokonane na podstawie przepisów dotychczasowych w celu dopuszczenia do eksploatacji i użytkowania automatów i urządzeń do gier. Poświadczenia te zachowują ważność do czasu ich wygaśnięcia (z upływem okresu, na jaki zostały wydane, bądź w razie wycofania automatu lub urządzenia z eksploatacji) lub cofnięcia przez naczelnika urzędu celnego (jeżeli automat lub urządzenie nie spełnia warunków określonych w ustawie).

Ponadto przepisy art. 23a-23c i art. 23e ust. 1 i 2 oraz przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 23d i art. 23e ust. 3 mają zastosowanie do eksploatacji automatów w salonach gier na automatach i automatów o niskich wygranych do czasu wygaśnięcia zezwoleń na

działalność w takim zakresie, przy czym w przypadku automatów o niskich wygranych właściwość miejscową naczelników urzędów celnych ustala się według miejsca lokalizacji punktu gry na automatach o niskich wygranych. Oznacza to, że do podmiotów wykonujących działalność w zakresie gier na automatach i gier na automatach o niskich wygranych, do czasu wygaśnięcia zezwoleń na prowadzenie takiej działalności stosuje się przepisy dotyczące rejestracji automatów (art. 23a), badań sprawdzających (art. 23b), obowiązków informacyjnych nałożonych na podmioty (art. 23c) i organów właściwych w tych sprawach (art. 23e).

Art. 16.

Art. 16 stanowi przepis przejściowy, zgodnie z którym podmioty będące w dniu wejścia w życie ustawy jednostkami badającymi automaty i urządzenia do gier uznaje się za jednostki badające upoważnione do badań technicznych automatów i urządzeń do gier zgodnie z art. 23f ustawy o grach hazardowych, umożliwiając tym jednostkom kontynuowanie działalności w tym zakresie. Jednocześnie określa się warunki formalne, jakie muszą dopełnić dotychczasowe jednostki badające, w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy, aby móc w dalszym ciągu wykonywać badania zgodnie z ustawą. Przepis ma na celu zapewnienie możliwości dokonywania badań automatów i urządzeń przez jednostki badające funkcjonujące obecnie. Kontynuowanie działalności przez te jednostki będzie możliwe, jeśli spełnią one warunki określone w nowych przepisach.

Art. 17.

Art. 17 stanowi przepis przejściowy, odnoszący się do obowiązku, o którym mowa w ustawie o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy i finansowaniu terroryzmu, zgodnie z którym do czasu wygaśnięcia zezwoleń podmioty prowadzące salony gier na automatach są obowiązane do identyfikacji osób wchodzących do tych salonów, analogicznie, jak do salonów gry bingo pieniężne czy kasyn gry. Zmiana jest związana z rozciągnięciem obowiązku rejestracji gości na salony gier na automatach zgodnie z art. 12 ust. 2 projektowanej ustawy.

Art. 18.

Art. 18 stanowi przepis przejściowy, zgodnie z którym do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy tej ustawy. Oznacza to, że postępowania wszczęte pod rządami poprzednio obowiązujących przepisów zakończą się w sposób określony w przepisach tej ustawy.

Art. 19.

Art. 19 stanowi przepis przejściowy, zgodnie z którym proponuje się, aby do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych, wydanych na podstawie niniejszej ustawy, obowiązywały dotychczasowe przepisy wykonawcze, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 20.

Art. 20 stanowi przepis końcowy, który wskazuje, że przepisy ustawy z dnia 29 lipca 1993 r. o grach i zakładach wzajemnych, nie uchylone wcześniej ustawą o grach hazardowych, tracą moc. Oznacza to, że nie będą już obowiązywać żadne przepisy ustawy z dnia 29 lipca 1992 r. o grach i zakładach wzajemnych.

Art. 21.

Art. 21 stanowi przepis końcowy, który wskazuje termin wejścia w życie ustawy. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z tym, że art. 5 (zmiana w kodeksie karnym) wchodzi w życie z dniem 8 czerwca 2010 r., a art. 2, art. 3, art. 8, art. 10 pkt 1 i 5 oraz art. 11 pkt 2, wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia. Sześciomiesięczny okres *vacatio legis* przewidziany jest dla zmian wynikających z ustawy Prawo telekomunikacyjne – okres ten powinien pozwolić organom na przygotowanie się do wykonywania nowych zadań. Zmiana w prawie karnym wejdzie w życie w tym samym czasie (tj. 8 czerwca 2010 r.), co zmiany (w art. 43) ustawy Kodeks karny wprowadzone ustawą nowelizującą z dnia 5 listopada 2009 r. (wejście w życie 8 czerwca 2010 r.).

Do przedmiotowego projektu nowelizacji ustawy wpłynęło w trybie przepisów ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414 oraz z 2009 r. Nr 42, poz. 337) zgłoszenie od Izby Gospodarczej Producentów i Operatorów Urządzeń Rozrywkowych.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1.

Ze względu na zakres zmian zaproponowany w nowelizacji ustawy o grach hazardowych - niniejsza ustawa oddziaływać będzie na wszystkie podmioty prowadzące działalność w zakresie gier hazardowych, w tym zakładów wzajemnych. Podmioty prowadzące działalność w zakresie zakładów wzajemnych będą mogły ubiegać się o udzielanie zezwoleń na urządzenie zakładów wzajemnych przez sieć Internet. Również inne podmioty oferujące zakłady przez sieć Internet spoza obszaru Polski, jeżeli będą chciały oferować zakłady na terytorium RP, będą zobowiązane do ubiegania się o zezwolenie ministra właściwego do spraw finansów publicznych.

Niniejsza nowelizacja będzie wpływać także na działalność urzędów celnych i izb celnych, jednostek badających, podmiotów świadczących usługi telekomunikacyjne, banków, spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych, oddziałów instytucji kredytowych lub banków zagranicznych.

2. Wyniki przeprowadzonych konsultacji:

Niniejszy projekt ustawy był przedmiotem uzgodnień międzyresortowych oraz został poddany konsultacjom społecznym.

W ramach w/w konsultacji społecznych projekt ustawy był wysłany do Izby Gospodarczej Producentów i Operatorów Urządzeń Rozrywkowych, Związku Pracodawców Prowadzących Gry Losowe i Zakłady Wzajemne, Stowarzyszenia Menedżerów Firm Działających w Zakresie Gier Losowych, Bussines Center Club, Krajowej Izby Gospodarczej, Polskiego Stowarzyszenia na Rzecz Promocji Odpowiedzialnej Gry, Stowarzyszenia Producentów i Pracowników Firm Bukmacherskich, Stowarzyszenia Forum Solidarnego Rozwoju, Polskiej Federacji Pokera Sportowego, Konfederacji Pracodawców Polskich, PKPP Lewiatan.

Uwagi, które zostały przyjęte w toku konsultacji międzyresortowych i społecznych zostały wprowadzone wprost do projektu ww. nowelizacji ustawy.

Projekt ustawy oraz pisma otrzymane w trakcie konsultacji zostały zamieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej, na stronie internetowej Ministerstwa Finansów (www.mofnet.gov.pl) w zakładce *projekty aktów prawnych/clo*.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Zasadnicze zmiany w zakresie skutków finansowych wynikają z umożliwienia urządzania zakładów wzajemnych przez sieć Internet. W związku z tym przewiduje się, że 7 podmiotów dotychczas organizujących zakłady wzajemne będzie zainteresowanych rozwojem działalności i uzyskaniem zezwolenia na jej urządzanie także przez sieć Internet. Przewiduje się, że podmioty te w roku 2010 będą składać wnioski o uzyskanie stosownych zezwoleń. Na podstawie uzyskanych zezwoleń możliwe będzie rozpoczęcie poszerzonej działalności już pod koniec 2010 roku. Od roku 2011 może to wygenerować dodatkowe wpływy podatkowe w zakresie standardowej działalności na poziomie ok. 52 mln zł rocznie. Powyższy szacunek oparto o założenie możliwego wzrostu przychodów o ok. 50% przychodów obecnie uzyskiwanych przez podmioty prowadzące działalność w zakresie zakładów wzajemnych.

Także kilka podmiotów aktualnie działających w sieci Internet z zagranicznych serwerów przyjmujących zakłady od polskich graczy, może wystąpić o zezwolenie na prowadzenie działalności w celu przeniesienia serwerów do Polski w pierwszym roku obowiązywania ustawy, co powinno przynieść dodatkowe wpływy podatkowe na poziomie ok. 176 mln zł rocznie. W szacunkach skutków finansowych w tym zakresie analogicznie uwzględniono przychodową podstawę opodatkowania podatkiem od gier, 12% stawkę podatku od gier z zakładów wzajemnych i 2,5% stawkę podatku od gier dla zakładów wzajemnych na sportowe współzawodnictwo zwierząt na podstawie zezwoleń udzielonych wyłącznie na ich urządzanie. Do szacunków przyjęto przypuszczalną wartość przychodów generowanych przez graczy w Internecie na terytorium RP na poziomie 1 500 mln zł rocznie stanowiących podstawę opodatkowania. Uwzględniając powyższe szacuje się, że łączne dodatkowe wpływy z podatku od gier w skali roku uzyskiwane z zakładów wzajemnych urządzanych przez sieć Internet, mogą wynieść ok. 228 mln zł. W związku z Euro 2012 przewiduje się również możliwość przejściowego, do 30% wzrostu wpływów z podatku od gier z zakładów wzajemnych, z wyłączeniem zakładów wzajemnych na sportowe współzawodnictwo zwierząt. W latach 2013 – 2015 najprawdopodobniej rynek będzie się stabilizował, na poziomie zbliżonym do roku 2011, w którym założono pełne wykorzystanie potencjału rynku, w tym także wzrost liczby grających.

Ponadto sektor finansów publicznych uzyska również wpływy pozapodatkowe w związku z opłatami za udzielone zezwolenia na prowadzenie działalności w zakresie zakładów wzajemnych przez sieć Internet.

Po stronie obciążeń budżetu państwa należy wskazać wejście w życie przepisu art. 179a ustawy Prawo telekomunikacyjne wiążące się z koniecznością utworzenia i prowadzenia Rejestru Stron i Usług Niedozwolonych. Organem prowadzącym Rejestr będzie Prezes UKE, środki finansowe na utworzenie Rejestru zostaną uzupełnione w budżecie UKE w chwili wejścia w życie ustawy. W tym zakresie na wydatki związane z utworzeniem Rejestru będą składały się wydatki związane z koniecznością zakupu sprzętu informatycznego i oprogramowania niezbędnego do jego prowadzenia. Szacuje się, że będzie to kwota co najmniej 5 000 000 złotych.

Dodatkowo do ww. kwoty należy dodać środki finansowe na:

- 1) obsługę bieżącej działalności Rejestru;
- 2) środki na utworzenie w Urzędzie Komunikacji Elektronicznej dodatkowych etatów dla pracowników obsługujących Rejestr.

Szacuje się, że łączne koszty roczne na jednego pracownika mogą wynieść 122.266,52 zł, zaś liczba pracowników niezbędnych do obsługi Rejestru uzależniona jest od ostatecznych ustaleń dotyczących funkcjonalności Rejestru.

Jednocześnie niezbędne będzie dodatkowe zatrudnienie pracowników dla potrzeb prowadzenia przez Prezesa UKE kontroli wypełniania obowiązków przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych. Szacuje się, że łącznie będzie to co najmniej 18 etatów, co wymaga zaangażowania rocznie środków na wynagrodzenia w wysokości 1.512.000 zł oraz 90.000 zł na wyposażenie w sprzęt informatyczny.

Ponadto wejście w życie zmiany art. 180d ustawy – Prawo telekomunikacyjne skutkować będzie oszczędnościami dla budżetu sądów i prokuratury w granicach około 2-3 mln rocznie. Wynika to ze zwolnienia sądów oraz prokuratur od ponoszenia kosztów uzyskiwania od przedsiębiorców telekomunikacyjnych informacji związanych ze świadczoną przez nich usługą. Powyższe dane zostały opracowane na podstawie dotychczasowych wydatków ponoszonych przez ww. instytucje w latach 2008 – 2009.

Ponadto, zgodnie z projektowanym art. 209 pkt 28 ustawy – Prawo telekomunikacyjne do właściwości Prezesa UKE będzie należało zadanie polegające na nakładaniu kar pieniężnych na podmioty, które nie wypełniają obowiązków wynikających z projektowanego art. 179a ust. 3 ustawy – Prawo telekomunikacyjne. Z tak określonym zadaniem będzie się wiązała konieczność prowadzenia przez Prezesa UKE kontroli wypełniania przez przedsiębiorców telekomunikacyjnych obowiązku blokowania dostępu do stron i usług wpisanych do Rejestru. Kontrolą tą należy objąć wszystkich dostawców usług świadczących usługę dostępu do Internetu na terenie Polski. Obecnie w

kraju działa aktywnie ok. 1300 takich przedsiębiorców, zaś liczba wszystkich przedsiębiorców telekomunikacyjnych wpisanych do rejestru przedsiębiorców telekomunikacyjnych wynosi ok. 6500. Kontrola ta będzie się odbywała w siedzibie przedsiębiorcy telekomunikacyjnego i wiązać się będzie z uzyskaniem przez kontrolera bezpośredniego dostępu do sieci telekomunikacyjnej kontrolowanego przedsiębiorcy.

4. Wpływ na rynek pracy

Wejście w życie przedmiotowej zmiany ustawy nie powinno wpłynąć zasadniczo na rynek pracy.

5. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Obowiązki związane z prowadzeniem działalności w obszarze gier hazardowych nie będą stanowić bezpośredniego zagrożenia dla rozwoju branży.

Obowiązki utrzymywania zapasowych źródeł energii i instalacji przeciwzakłóceńowych istnieją na mocy obowiązujących przepisów zarówno odnośnie kasyn gry, salonów gier na automatach, jak i salonów gry bingo pieniężne, podobnie jak system trwałej rejestracji zapamiętywania danych w automatach eksploatowanych obecnie w kasynach gry, salonach gier na automatach czy punktach gier na automatach o niskich wygranych. Tym samym wprowadzenie ich w nowelizacji nie będzie generować dodatkowych kosztów.

6. Wpływ na sytuację i rozwój regionów

Zmiana ustawy nie będzie miała istotnego wpływu na sytuację i rozwój regionów.